

IMAHÉT

A Krisztus-hívők egységéért

2008. január 20-27.

2008

„... szüntelenül imádkozzatok,”
(1Thessz 5,17)

TARTALOM

- 3 Előszó, köszöntő a magyar kiadáshoz
- 5 A Biblia Éve 2008
- 7 Útmutató az Imahét szervezői számára
- 9 Bevezetés az Imahét gondolkörébe
- 17 Bevezetés az istentisztelethez
- 18 Az istentisztelet rendje
- 25 A nyolc nap
- 36 További források
- 37 Ökumené helyzete az USA-ban
- 44 A Krisztus-hívők egységéért megtartott Imahetek témái
- 46 Néhány jelentős adat az Imahetek történetéből
- 48 Függelék. Jézus Krisztus világossága ragyog mindannyiunkra
– reménység Európa megújulására és egységére.
Három nagyszebeni előadás

FELHÍVÁS

Amint arról az egyházi és világi médiában, valamint a fenti elnöki köszöntőben is már olvashattunk, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia és a Magyar Bibliatársulat Alapítvány tagegyházai a 2008. esztendő a Biblia évének hirdette meg.

A szervezők az ünnepélyes megnyitóra éppen az Egyetemes Imahetünk országos megnyitó istentiszteletét tartották a legmértöbbnek. Ennek jegyében az ezévi Imahetünk tematikus imádságain túl, az Isten Igéjének egyénekben és közösségekben való gyógyító hatásáért is imádkozunk, továbbá a „Biblia Éve 2008” programjain való részvételre buzdítunk, valamint a Biblia terjesztésének ügyéhez adakozásra hívjuk a Szentírás szavára e héten közösen figyelőket.

Bizalommal kérjük tehát az Imahét istentiszteleteit szervező gyülekezeteket és egyházközségeket, hogy e megkeresést jó szívvel fogadva egy istentiszteleti perselyadományt a fenti célra felajánlani, a következő bankszámlára átutalni szíveskedjenek: A Magyar Bibliatársulat Alapítvány bankszámlaszáma: 11714006-20267306.

A tervek szerint a beérkezett adományok azt a célt szolgálják, hogy a magyarországi pszichiátriai intézeteket ajándékozzuk meg megfelelő Bibliákkal.

ELŐSZÓ, KÖSZÖNTŐ A MAGYAR KIADÁSHOZ

KEDVES TESTVÉREK!

A hívő ember életének legfontosabb tartalma az, hogy tudni akarja Isten akaratát és ereje szerint, vagy akár erejét meghaladóan igazodni akar az Isten akaratához. Hisszük, hogy a maga teljességében titokzatos Isten tetszése szerint megajándékoz bennünket az Ő szeretetének, megváltó tettének tudatával.

A Teremtő tehát kapcsolatot kezdeményez az emberrel, megszólítja az embert, és figyel az ember szavára. Ennek a titokzatos kommunikációnak az egyik szóbeli formája az imádság. Az apostol arra tanít, hogy *szüntelen imádkozzunk*. E buzdításban benne van az, hogy mind az apostoli korban, mind a mi korunkban külső és belső erők sokszor azt a hatást érik el, hogy *szűnjünk meg* imádkozni. A technika fejlődésével jár az a lehetőségünk, hogy sok mindenre figyeljünk, és sok mindenbe beleszóljunk. S az a kísértésünk is, hogy miközben a technika útján áramlik az információözön, megerőtlenedik a Lélek erejével folytatott kommunikációnk.

A 2008. évi Imahét tematikus előkészítői tisztában vannak ezzel a kísértéssel. Ezért is ajánlják világszerte a thesszalonikai egyházat imádságra buzdító apostoli szent tanítást. Az Imahét estéin résztvevők ezt a buzdítást követik, mert tudják, hogy az Isten, mint jóságos Atya szól gyermekeihez, és meghallgatja gyermekei hitvallását, bűnvallását és reményteljes kéréseit is. Az Isten akarata megismerésének és a rá adandó emberi válasz kifejezésének Lélektől kapott eszköze a Szentírás.

Az ezévi Imahetünk tartalmában és formájában egyaránt szolgálja a „Biblia éve 2008” programsorozathoz való csatlakozásunkat. E rendezvénysorozat mögött ugyanazok az egyházak sorakoznak fel, akik e héten közös imádságokra hívják híveiket. Az imádsággal és az Isten Igéjére való figyellel mindig megerősödik az a kapcsolat, amelyet a bűn, az emberi tökéletlenség Isten és ember, valamint ember és ember viszonylatában újra és újra meggyengít. Szüntelenül szükségünk van arra, hogy imádkozzunk, és Isten Igéjét hallgassuk. Ez a hét imádságra hív világszerte, s ez az év a Szentíráshoz fűződő kapcsolatunk megerősítésére hív országszerte. A kettő szerves egy-

ségben szolgálja Istenhez fűződő gyermeki viszonyunkat és egymáshoz fűződő testvériségünket.

A keresztények, vagyis Krisztus Egyházának tagjai között minden hitbeli és szervezeti megoszlás ellenére immár száz esztendeje erősödnek az egymás felé fordulás jelei. Negyven esztendeje a krisztusiak két nagy családja már közös tematikával hívja együttes imádságra és az Igével való közös találkozásra a híveket. Az ökumené jeles állomásait, a szentháromságos Isten jóságával való találkozás szent alkalmait és a Krisztusban való összetartozás kiváltságos örömet élhetjük át ezen a héten és ebben az évben. Szóljunk tehát a mi Urunkhoz alázatosan, reményteljes lélekkel, és figyeljünk az ő szavára az evangéliumi titkokra érzékeny elmével.

Az imádságos esték áldásain túl ezt segítse bennünk az amerikai egyházi élettel való ismerkedés, és e füzet végén elhelyezett három fontos előadás, amely a nagyszebeni 3. Európai Ökumenikus Nagygyűlésen hangzott el.

Dr. Erdő Péter
bíboros, prímás
A Magyar Katolikus
Püspöki Konferencia
elnöke

D. Szebik Imre
ny. püspök
A Magyarországi Egyházak
Ökumenikus Tanácsának
elnöke

A Biblia Éve 2008 **„Boldog, aki olvassa...” (Jel 1,3)**

Amint az a elnöki köszöntő sorokból is kiderült, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia és a Magyar Bibliatársulat Alapítvány tag-egyházai a 2008. esztendőt a Biblia éveként határozták meg.

Annak érdekében, hogy a Szentírás – mint a Krisztusban hívők hitének és életének vezérfonala, valamint mint a magyar kultúra leg-egyetemesebb kincse és kimeríthetetlen forrása – megújult szerepet kapjon egyéni és közösségi életünkben, a szervezők az alábbi központi rendezvényekkel kívánják megérinteni minden magyar, és azon belül Krisztus itt élő népének szívét és gondolatait.

E jeles esztendő megnyitása a 2008-as Egyetemes Imahét nyitó istentiszteletén, bezárása pedig a 2009-es Egyetemes Imahét záró istentiszteletén történik. Az esztendő folyamán pedig számos, központi, regionális és helyi rendezvény hívja az érdeklődőket.

Központi programok

2008. június 23-26. – ***„A Biblia jelenléte és szerepe a szekuláris fogyasztói és mediatizált társadalomban.”***

Nemzetközi tudományos szimpózium külföldi és magyar biblikusok valamint a határtudományok képviselőinek részvételével.

Szent Adalbert Lelkiségi és Kutatóközpont, Esztergom.

2008. szeptember 30. – ***„Hangverseny a Biblia jegyében”***

Művészetek Palotája, Budapest

2008 november 21. – ***„Bibliakiállítás”***

A nyomtatott Biblia történetét középpontba állító kiállításon az archeológiai, történelmi, művészet és kultúrtörténeti vonulat mellett szerepet kap a Biblia zsidóságra és kereszténységre gyakorolt sajátos hatása és a magyar nyelvű nyomtatott Biblia története is.

Országos Széchényi Könyvtár, Budapest

További előkészületben lévő kezdeményezések

Bibliai rajzverseny és kiállítás gyermekeknek – Biblia Múzeum,
Budapest

Mainzi bibliakiállítás – Biblia Múzeum, Budapest; Református
Nagytemplom, Debrecen

Bibliai kert: szabadtéri kiállítás bibliai növényekből – Református
Teológiai Akadémia, Sárospatak

Biblikus szimpózium – Református Hittudományi Egyetem,
Debrecen

Bibliaadományozások – országszerte

A Magyar Bibliatársulat Alapítvány saját programjai

„A Biblia éve 2008” honlap – A Bibliához kapcsolódó háttérinformációk, művészet- és kultúrtörténeti adatok, oktatási segédanyagok, valamint „A Biblia éve 2008” programsorozat folyamatosan frissített információi

Különleges „Újszövetség és a Zsoltárok könyve” kiadás – bevezetésekkel a bibliai könyvekhez, a Kálvin Kiadó kiadásában

„A Biblia éve 2008” ötlettár és programfüzet – a gyülekezetek számára segédanyagokkal a Biblia interaktív feldolgozásához.

Mobil bibliakiállítás – iskolákban, gyülekezetekben

Bibliaadományozások – jól meghatározott célcsoportok számára

„A Biblia éve 2008” programsorozathoz az együttműködés szándékával csatlakozik többek között az Országos Széchényi Könyvtár, a Szépművészeti Múzeum, a Képzőművészeti Egyetem, a Magyar Művelődési Intézet, a Magyar Televízió és a Duna Televízió is.

ÚTMUTATÓ AZ IMAHÉT SZERVEZŐI SZÁMÁRA

Az egységre törekvés egész esztendőre szóló feladat

Az Imahét hagyományos ideje a január 18–25-e közötti napok. Ezt a dátumot még 1908-ban Paul Wattson javasolta. Ezek a napok fogják össze a Szent Péter és Szent Pál ünnepei közötti időszakot. Ezért szimbolikus jelentőségű is ez az időpont. Tudjuk azonban, hogy a déli féltekén, ahol január a vakáció megszokott ideje, hiszen akkor van a nyár, az egyházak alkalmasabbnak találták az Imahét megtartására a püNKösd közelében lévő időt. (A Hit és Egyházszer-
zet mozgalma már 1926-ban is ugyanezt javasolta.) Szép jelképe ez az időszak is a keresztény egységért hangzó imádságnak.

Ez a rugalmasság a dátummal kapcsolatban azt jelenti, hogy szeretnénk megértetni a közölt imaheti anyag felhasználásának lehetőségét. Tekintsék meghívásnak és egyben bátorításnak sorainkat, és keressenek megfelelő alkalmakat a közös imádságra az egész esztendő folyamán. Ezzel is kifejezésre juttathatjuk, hogy közösségünk egy bizonyos fokát máris elértük, de tovább imádkozhatunk Krisztus akaratára szerinti teljes egységért.

Az imahét anyagának felhasználása

A felajánlott előkészítő anyagot a helyi igények és lehetőségek szerint kell alkalmazni. Ezért figyelembe kell venni a helyi liturgiai, istentiszteleti gyakorlatot, valamint a társadalmi és kulturális összefüggéseket. Fontosnak tartjuk ennek érdekében, hogy a helyi előkészítés lehetőleg ökumenikus módon történjék. Néhány helyen már kialakultak az ökumenikus struktúrák, és ezek szerint használják fel a küldött anyagot. Reméljük, hogy füzetünk más helyen is ösztönzést jelenthet az ökumenikus rend kialakításához.

Az imahét előkészítő anyagának alkalmazása

1. Az egyházak és a Krisztus-hívők közösségei, amelyek az Imahétnek ezt a formáját használják, akár egyetlen alkalomra is igénybe vehetik a javasolt ökumenikus istentiszteleti rendet.

2. Az egyházak és a Krisztus-hívők közössége imaheti anyagunkból akár részleteket is beemelhetnek megszokott saját rendjükbe. Az ökumenikus istentiszteleti rend imádságai például használhatók saját rendjükben is, ha kiemelik az anyagot a „nyolc nap” rendjéből.
3. Azok a közösségek, amelyek a napi imádságok rendjét használják, a nyolc napra kijelölt anyagból meríthetik istentiszteletük tartalmát.
4. Akik az Imahét során bibliatanulmányozást is akarnak folytatni, alapul vehetik azokat a bibliai textusokat és megfelelő magyarázatokat, amelyek szerepelnek a nyolc nap rendjében. Minden nap beszélgetések is folytathatók, és ezeket közös közbenjáró imádsággal lehet befejezni.
5. Akik egyedül használják az Imahét anyagát, közösségbe kerülnek mindazokkal, akik szerte e világon ezen a héten Krisztus egyházának a jobb, látható egységéért imádkoznak.

„Kérünk titeket, testvéreink, hogy becsüljétek meg azokat, akik fáradoznak közöttetek, akik előljáróitok az Úrban, és intenek is titeket, és munkájukért nagyom becsüljétek őket. Éljetek egymással békességben. Kérünk titeket, testvéreink, intsétek a tétlenkedőket, biztassátok a bátortalanokat, karoljátok fel az erőtleneket, legyetek türelmesek mindenkihez. Vigyázzatok, hogy senki ne fizessen a rosszért rosszal, hanem törekedjete mindenkor a jóra egymás iránt és mindenki iránt. Mindenkor örüljete, szüntelenül imádkozzatek, mindenért hálát adjatek, mert ez az Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra.” (1Thessz 5, 12-18)

BEVEZETÉS AZ IMAHÉT GONDOLATKÖRÉBE

A 2008-as Imahét a Keresztény Egységért a „keresztény Imanyolcad” bevezetésének száz éves évfordulóját ünnepli. A szóhasználat változása mögött a keresztény egységért való imádság fejlődésének története áll, amelyről áttekintést olvashatunk a bevezető rész nyitányaként. A második rész a 2008-as Imahétre választott bibliai szöveget és témát mutatja be. Ezt egy rövid elmélkedés követi a „spirituális ökumenizmusról”, mint ami keretet ad a keresztény egységért való imádság megértéséhez. A bevezetés az idei imahét nyolc napja szerkezetének felvázolásával zárul.

Egy fontos évforduló

Száz évvel ezelőtt, Paul Wattson atya, anglikán lelkész, a Megbékélés Társasága, egyik megalapítója (Garrison, New York), bevezette az Imanyolcadot a keresztény egységért, amelyet először 1908. január 18 és 25 között ünnepeltek. Pontosán hatvan évvel később, 1968-ban a világ egyházai és gyülekezetei először kaptak segédanyagot a keresztény egységért tartott Imahéhoz, amelyet együtt készített az Egyházak Világtanácsának Hit és Egyházszervezet Bizottsága (ortodox, protestáns) és a Keresztények Egységét Előmozdító Pápai Tanács (római katolikus).

Mára az Imahét előkészítésében és ünneplésében való együttműködés az anglikán, a protestáns, az ortodox és a katolikus egyházak, gyülekezetek és közösségek között bevett gyakorlattá vált. Ez az egyszerű tény már önmagában is bizonyítja az egységért való imádság hatékonyságát, és feljogosít arra, hogy a keresztény egységért tartott Imahétről, mint sikerről beszéljünk, ami öröme és hála is okot adhat.

Az Imahét előzményei

A kétféle évforduló alkalmából az imahét történetére visszatekintve, természetesen egyértelmű az, hogy az egységért való imádság nem a múlt század találmánya. Jézus maga imádkozott az Atyához „hogymindnyájan egy legyenek”; s a keresztények azóta ezerféle módon tették magukévá ezt az imádságot. Megosztottságunk közepette is, a különböző felekezetek keresztényei az egység tudatában

imádkoznak Krisztus imájával az összes tanítvány egységéért. Az ortodox egyház ősi liturgiája például, felhívja a híveket a békéért és az egységért való imádságra.

Az Imahét a Keresztények Egységéért előzményei a XIX. század közepére vezethetők vissza. Az imádság, nem utolsósorban a megosztott kereszténység egységéért mondott imádság fontosságát és szükségességét számos, különféle keresztény egyházi kör és mozgalom hangsúlyozta – többek között az Oxfordi Mozgalom, az Evangéliumi Aliansz és a különböző női imakezdeményezések. 1902-ben III. Joachim ökumenikus pátriárka az összes ortodox egyházhoz írt körlevelében hangsúlyozta, hogy a keresztények egysége „állandóan az imádság és könyörgés tárgya kell, hogy legyen”.

Paul Wattson és Paul Couturier

Amikor Paul Wattson atya megálmodta és létrehozta az Imanyolcadot – ami a jelenleg ünnevelt Imahét a Keresztények Egységéért kezdetének tekinthető – akkor úgy látta, hogy az egység a különböző egyházak Római Katolikus egyházba való visszatérését jelenti. Ez az elgondolás befolyásolta az Imanyolcad időpontjának megválasztásában is, amit január 18. – az akkori római katolikus naptárban „Szent Péter székfoglalásának ünnepe” – és Pál megtérésének ünnepe, január 25. között tartottak. Miután 1909-ben a Megbékélés Társasága tiszteletileg beletagolódott a római katolikus egyházba, X. Pius pápa hivatalosan is áldását adta az egységért tartott Imanyolcadra.

Az 1930-as évek közepén Paul Couturier lyoni atya új irányt adott az egységért folyó Imanyolcadnak. Addigra kezdett elterjedni az Imanyolcadon való részvétel a katolikus egyházban és néhány olyan anglikán közösségben is, amelyeknek tetszett a római püspökséggel való újraegyesülés gondolata. Ugyanakkor ezt a megközelítést sok, a Római Katolikus Egyházon kívüli keresztény teológiai alapon elutasította. Paul Couturier atya megtartotta a január 18-25-ös dátumokat, de megváltoztatta a szóhasználatot. Ezentúl a hét az „Egyetemes Imahét a Keresztények Egységéért” nevet kapta, ami az atya szándéka szerint az egységért való imádkozást jelentette, „Krisztus akarata szerint”.

Hit és Egyházszervezet

Az Imahét eredetének vizsgálatakor figyeljünk azonban a keresztény egységért való imádkozás kezdeményezésének egy másik áramlatára is. 1915-ben egy „Kézikönyv az imádkozáshoz a Keresztény Egységért” című kiadványt nyomtattak az Egyesült Államokbeli Protestáns Episzkopális Egyház Bizottsága számára a Hit és Egyházszervezet Világkonferencián. A rövid bevezetés hangsúlyozta a reményt, hogy a különböző közösségek mindegyike imádkozik az egységért, de ez nem jelenti szükségszerűen a fizikai együttlétet. Olyan elvárás sem fogalmazódott meg, hogy „a liturgikus egyházak, mint a Római Katolikus Egyház, vagy a Szent Keleti Ortodox Egyház” ezt az összeállított anyagot használják. Inkább saját gazdag örökségükből és forrásaikból merítsenek a keresztény egységért mondott imádságokat illetően.

1921-től kezdve a Hit és Egyházszervezet Világkonferenciájának Állandó Bizottsága jelentetett meg anyagot az „Imanyolcad a Keresztények egységéért” számára, és javasolta, hogy azt a Pünkösddel megelőző nyolc napon tartsák Pünkösddel bezárólag. 1941-ben a Hit és Egyházszervezet Bizottság ezt a dátumot áttette januárra, hogy időben egybeessen a katolikus kezdeményezéssel. E szerint mindkét irányzat egy időben hívná a keresztényeket imádkozni. 1958-tól kezdve a Hit és Egyházszervezet által készített anyagot nagy részben koordinálták a Lyonban készült római katolikus anyaggal. 1960-tól az anyag részleteit is közösen vitatták meg, bár meglehetősen diszkréten, mivel a katolikus egyház akkor még hivatalosan nem támogatta ezeket az ökumenikus törekvéseket.

Az Imahét közös ünneplése felé

1959 január 25-én az Imanyolcad befejezésekor XXIII. János pápa összehívta a II. Vatikáni Zsinatot, ami erőteljesen bevonta a Katolikus Egyházat az ökumenikus mozgalomba. A Zsinat végül ajtót is nyitott az Egyházak Világtanácsa Hit és Egyházszervezet Titkársága és a Keresztények Egységét Előmozdító Pápai tanács közötti hivatalos együttműködés számára. 1966-ban közös konzultációt tartottak az Imahétről, aminek eredményeként létrehozták az imahét anyagán dolgozó közös munkacsoportot. Ennek a csoportnak az első „terméke” 1968-ban már használatra készen állt. 1973-tól kezdve minden évben a világ más és más tájáról hívnak össze egy ökumenikus cso-

portot az imaheti anyagok első tervezetének elkészítésére, amelyet aztán egy közös nemzetközi előkészítő bizottság vitat meg. Az ilyen fajta világ körüli utazás aláhúzza az imahét igazi ökumenikus jellegét. Az Imahét közös előkészítésének és ünneplésének ez a hosszú története 2004-ben végül elvezetett az imahét anyagának a Hit és Egyházszervezet és a Keresztények Egységét Előmozdító Pápai Tanács közös kiadásáig.

A 2008-ra választott bibliai szövegrész és annak tartalma

Az Imahét százéves évfordulójára választott ige a 1Thesszalóniki levélből való. A szöveg "szüntelen imádkozzatok" (1Thessz 5,17) az imádság alapvető szerepét hangsúlyozza a keresztény közösségen belül, ahol a közösség tagjai növekednek a Krisztushoz és egymáshoz való tartozásukban. Ez a mondat *egy* a felszólítások sorában, olyan kijelentés, amiben Pál apostol bátorítja a közösséget, hogy élje meg Isten-adta egységét Krisztusban, hogy a gyakorlatban is az legyen, ami elméletben: Krisztus egy adott helyen látható EGY teste.

Az 1Thesszalónikaiakhoz írt levél, – ami Krisztus után 50-51-ből való, és a szentírásmagyarázók többsége szerint a legkorábbi ismert páli levél – Pál szoros kapcsolatát tükrözi a thesszalóniki keresztény közösséggel. Rögtön a Filippiben elszenvedett üldöztetés után – ahol Pált és a kísérőit, Timóteust és Szilvánuszt megtámadta a tömeg, két előjáró parancsára megverték őket, és börtönbe zárták (Apcsel 17,1-9) – Pál néhány heti elszánt munkával megalapította a thesszalóniki gyülekezetet, mielőtt újabb támadások miatt tovább kellett mennie Bérea-ba és onnan Athénba (17,10-15). Pál nagy reménységgel tekintett a thesszalóniki gyülekezetre; hitben való növekedésük, szeretetük és reménységük, a szenvedés ellenére is fogékonyságuk az Ige iránt, a Szentlélekben való örömük, mind-mind csodálatát és dicséretét váltották ki (1Thessz 1,2-10). Mégis aggódott. Sietős indulása nem hagyott számára időt, hogy megszilárdítsa azt a munkát, amit elkezdett és zavaró jelentéseket kapott. Voltak külső kihívások, nevezetesen a közösség és tagjainak üldözése. (1Thessz 2,14). Más kihívások belülről jöttek. Néhányan inkább a körülöttük élő kultúra szerint viselkedtek, mint a Krisztusban való új élet szerint (4,1-8). A közösségből néhányan kérdéseket tettek fel a vezetők szerepéről és ha-

talmukról, beleértve Pál apostol helyét (vö.2,3-7,10). Ismét mások kétségbeestek azok sorsa felől, akik Krisztus visszajövele előtt hálnak meg. Vajon tőlük megtagadják a helyet Isten Országában? Vajon az üdvösség nekik és másoknak adott ígérete üres és érvénytelen?(vö.4: 13)

Attól félve, hogy munkája hiábavaló volt, s hogy tovább ezt már nem bírja (3: 1), Pál – mivel ő maga képtelen volt visszatérni – Timóteust küldte Thesszalonikibe. Timóteus a közösség erős hitéről és szeretetéről és a Pálhoz való hűségükről szóló jó hírrel tért vissza. Az első thesszaloniki levél erre a jó hírre volt válasz - de azokra a kihívásokra is, amelyek a növekvő egyházra/ gyülekezetre várnak. Először megköszönte a közösségnek az üldözések közepette tanúsított erejét. Másrészt, Timóteus beszámolója nyomán érzett öröm és megkönnyebbülés közepette is felismerte a megosztottság magvait a gyülekezeten belül, és így sietett a közösségben felmerülő különböző kérdésekkel foglalkozni, amelyek a személyes viselkedésre (4,9-12), a vezetésre (12-13), és a Krisztusban való örökélet reménységére vonatkoztak (4,14-5,11).

Pál apostol egyik központi célja az volt, hogy egy közösséget a maga egységében építsen fel. Még a halál sem törheti szét azokat a köteleket, amelyek a közösséget, mint Krisztus Testét összetartják. Krisztus mindenkiért halt meg és támadott fel, hogy Krisztus eljövelekor mindazok, akik már elaludtak, és azok is, akik akkor életben vannak „vele élhessenek” (5,10). Ennek a gondolatnak köszönhetőek Pál apostol felszólításai a szövegben (1Thessz 5,13b-18), amelyeket a buzdítások egy hosszabb listájából kerültek kiválasztásra az idei Imahét számára. Ez a rész Pál apostol azon kérelmével kezdődik, hogy a közösség tagjai „legyenek békességben egymással” (5,13b). Békességben, ami nem egyszerűen a konfliktus hiányát jelenti, hanem a harmonia állapotát, amelyben a közösség minden tagjának adottságai hozzájárulnak a közösség növekedéséhez és boldogulásához.

Meglepő módon Pál apostol nem elvont teológiai tanítást akar adni, és nem is érzelmekről, vagy érzésekről beszél. Ugyanúgy, mint a szeretetről szóló híres 1Kor 13-ban, különleges cselekedetekre, olyan viselkedésre hív, amelyen keresztül a közösség tagjai felfedik egymás iránti elkötelezettségüket és felelősségüket a Krisztus egy

Testén belül. A szeretetet át kell ültetni a gyakorlatba, és láthatóvá kell tenni. Maguk a felszólítások, a „dolgok, amelyek békességet teremtenek” ebben a sorban következnek: „intsétek a tétlenkedőket, bátorítsátok a gyengeszívűeket, segítsétek a gyengéket, legyetek türelmesek mindenki iránt. Senki ne fizessen a rosszért rosszal, hanem mindenkor a jóra igyekezzetek egymás iránt és mindenki iránt. Mindenkor örüljétek, szüntelen imádkozzatok, mindenért hálát adjatok (5,14-18a). A választott szöveg azzal a megerősítéssel zárul, hogy ezeket cselekedvén a közösség megéli, hogy „ez az Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra (5,18b)”.

A „szüntelen imádságra” (5,17) való felhívás a felszólítások listájának szerves része. Így hangsúlyozza, hogy a keresztény közösség élete csak az imaéleten keresztül lehetséges. Továbbá azt mutatja, hogy az imádság a keresztény emberek életének szerves része, amikor a Jézus Krisztusban adott egység megjelenítésére törekszenek. Ez az egység nem korlátozódik tanbeli megegyezésekre és formai állításokra, hanem olyan dolgokban jut kifejezésre, amelyek a békességet munkálják. Konkrét cselekedeteket jelent, amelyek a Krisztusban való egységet és az egymással való közösséget fejezik ki és építik fel.

Krisztus imádsága és a keresztény egység

Keresztségünk elköteleződés Krisztus követésére és akaratának teljesítésére. Jézus akaratát az egységért való imádságban fejezte ki követői számára, hogy a világ elhiggye, hogy Ő Isten küldötte. A Jézusi imádsághoz csatlakozó egység-imádságot néhány egyház a „spirituális ökumenizmus” kifejezéssel emlegeti. Ez az imádság az egyetemes Imahét idején a legintenzívebb, de a mindennapi életünkbe is ki kell, hogy áradjon. Tudatában vagyunk annak, hogy a keresztények egysége nem lehet egyedül emberi erőfeszítés gyümölcse, hanem mindig a Szentlélek munkája. Mi emberek nem tudjuk ”megcsinálni” vagy megszervezni ezt az egységet. Mi csak elfogadhatjuk azt, mint a Lélek ajándékát, amikor mi magunk felkészültek vagyunk az elfogadásra.

A spirituális ökumenizmus a lelki ajándékok megosztását is igényli, hogy ha valami hiányzik egy-egy felekezetből, az a másikban

találja meg a szükséges kiegészítést. Ez képessé tesz minket arra, hogy a felekezeti sajátságokon túl eljussunk minden adomány Forrásához. Az imádságban az a meglepő, hogy elsődlegesen ránk hat. A mi értelmünk és szívünk formálódik az imádság által, amikor a hitelesség igazi próbájaként lehetőségeket keresünk arra, hogy az imádságot átültessük a gyakorlatba. A spirituális ökumenizmus elvezethet minket az emlékezet gyógyulásához is. Szembenézünk a múlt azon eseményeivel, amelyek különböző magyarázatokat adnak arra, hogy mi és miért történt. Ennek eredményeként túljuthatunk olyan dolgokon, amelyek eddig megosztottságban tartottak bennünket. Más szóval a lelki ökumenizmus célja a keresztény egység, amely misszióba küld minket Isten dicsőségére.

Ha a hívők követni akarják Jézust, akkor a keresztények egységéért kell dolgozniuk és imádkozniuk. Az egyházaknak azonban egymástól eltérő elképzelésük van a *látható egységről*, amiért imádkozunk. Néhányak számára a cél a teljes, látható egység, amely az egyházakat közös hitvallásban, istentiszteletben, szentségekben, biztonyságtételben, határozathozatalban és egyházszervezetben egyesíti. Mások a „megbékélt” különbözőségeket tartják megoldásnak, úgy, hogy a jelen egyházai harmonikusan tanúskodjanak a világban. Megint mások szerint az egység a láthatatlan kötelékekben található, amelyek minket Krisztushoz, és egymáshoz kötnek. Ebben a modellben a hangsúly azon van, hogy az egyén hogyan éli meg hitét a világban.

Ebben az összefüggésben a keresztény egységért való imádság kihívást jelent. Olyan imádság, ami személyes életünkre, identitásunkra épp úgy hatással van, mint hitvallásunkra. Végző soron azt jelenti, hogy feladjuk saját egységkeresésünket azért, hogy Isten akaratára figyeljünk, vagyis arra, hogy Ő mit szán népének! Ez azonban nem jelenti azt, hogy megfosztjuk magunkat saját egyedi jellegünktől, mert az egység természetesen különbözőségeken jut kifejezésre. A különbözőségeken való egység tükrözi a szeretetközösség misztériumát, amint az Istenben is látható.

A nyolc nap

Az idei Imahét anyaga a nyolc nap meditációját arra a véleményre építi, hogy a keresztény egységért mondott imádság, a spirituális ökumenizmus, az egységkeresés minden más szempontjából alapvető a keresztények között. A meditációk mindegyike az imádság más és más szempontjára hívja fel a figyelmet, és kapcsolatban van egy-egy páli felszólítással, amelyekkel a thesszaloniki keresztény közösséget szólítja meg. Az első meditáció úgy mutatja be az egységet, mint ami ajándék és feladat az egyház számára, és azon tűnődik, hogy mit jelent „szüntelenül” könyörögni az egységért. A második nap Istenben való bizalomra buzdítja a keresztényeket, és hálaadásra indít, amint az egységért dolgozunk és imádkozunk. Tekintetbe veszi, hogy a Szentlélek az, Aki ökumenikus zarándoklatunkat irányítja. Szívünk folyamatos megtérésének szükségessége – egyénenként, és egyházként egyaránt – áll a harmadik elmélkedés középpontjában. A negyedik nap felhívása Krisztus-központú imádságra buzdítja a keresztényeket: „Állandóan imádkozzatok az igazságosságért”. Ez arra indít minket, hogy az igazságtalanságra és a szenvedő emberiség szükségére adott válaszokban együtt munkálkodjunk.

A türelem és állhatatosság a keresztény életben kéz a kézben járnak. Az ötödik nap arra hív, hogy miközben a Krisztus által óhajtott egységre törekszünk, imádságos figyelemmel kísérjük testvéreinknek az ökumenéhez való hozzáállását. A hatodik nap meditációja arra bátorít, hogy imádkozzunk, hogy Isten kezében készséges eszközök lehessünk a békéltetés munkájában. A hetedik nap arra emlékeztet, hogy amint megtanultunk együtt reagálni mások nyomorúságára, úgy azt is megtanulhatjuk, hogyan járhatunk együtt imádságban. Tanuljuk meg értékelni, hogy szükségben lévő keresztény testvéreink milyen sokféleképpen fordulnak Istenhez. Az utolsó meditáció a nyolcadik napon számba veszi, hol is tartunk a Lélek által vezetett úton az egység felé. Arra hív minket és egyházainkat, hogy teljes életünkkel, újból kötelezzük el magunkat az egységért és a békességért való imádságban és törekvésben. Ez számunkra Isten akarata.

BEVEZETÉS AZ ISTENTISZTELETHEZ

Az ajánlott istentisztelet emlékeztet arra, hogy az imádság erejében való hit az amerikai kegyességben mélyen gyökerezik. Tartalmaz elemeket a római katolikus liturgiából, de felhasználja más keresztény felekezetek liturgiáját is, különösen is a protestáns pietizmus és a pünkösdi mozgalom sajátos hozzájárulását. Az énekes részhez az evangéliumok által inspirált spirituálék éneklését javasolják. Az istentisztelet három különböző részt ölel át a nyolc nap témájával összhangban.

Az istentisztelet rendje

Az első rész a Szentlélekhez szóló litániával kezdődik a keresztények közötti egység ajándékáért, és azokért az ajándékokért, amelyek egységre vezetnek. Ennek az első résznek a központjában Isten Igéje áll. A felolvasások tartalma az a felhívás, hogy állandó imádsággal keressük Isten akaratát (Ézs 55,6-9; 1Thessz 5,13b-18), különösen is kapcsolódva Jézus imádságához, hogy tanítványai „egy legyenek” (Jn 17,6-21). Az igehirdetést egy kis csönd követi, aztán jön a hálaadás a Lélek munkájáért azok szívében és életében, akik hozzájárultak az Imahét születéséhez és fejlődéséhez (lásd Bevezetés).

Az istentisztelet második részében mindenki részt vesz, hogy együtt fogalmazzák meg könyörgésüket és a béke jelével köszöntsék egymást. Itt kerül sor az adakozásra is. A béke jel és az adakozás azért került erre a helyre, hogy hangsúlyozzuk fontosságukat, mint a már meglévő közösség és szolidaritás jeleit. A himnuszok és énekek erősíthetik az „aktív hit” kifejezését, és a reményt, amit ezek a cselekedetek és közbenjáró imádságok jeleznek.

A harmadik rész foglalja magában a hitvallást, az áldást és a küldő imádságot. Javasoljuk a fény jelképes használatát. Ez a záró rész ünnepli a feltámadott Krisztusban való hitünk közös megvallását, aki életünk világossága (Kol 1,12-20). Elvezet elkötelezettségünk megújítására – személyes és közösségi életünkben egyaránt – hogy szüntelenül imádkozzunk és dolgozzunk a keresztény egységért. Isten áldásával indulhatunk útnak. A gyülekezet tagjai ezután úgy hagyják el

az istentisztelet helyét, hogy mindenki egy égő gyertyát tart kezében. Ez jelképezi azt a tényt, hogy a keresztények az egységért való kitartó imádságra hívtak el, amely egységnek Krisztus a forrása. Ugyanakkor szól az elhívás a feltámadott Krisztus jelenlétében való ökumenikus cselekedetekre is.

Az istentisztelet rendje

Szüntelenül imádkozzatok! (1Thessz 5,17)

Vezető:V Olvasó:O Gyülekezet:Gy

Kezdőének és bevonulás

Az istentisztelet vezetői és a szolgálattelvők a kezdőének alatt vonulnak be. Javasoljuk, hogy egyikük hozzon egy égő gyertyát, amelyet az oltárra/ úrasztalára helyez a Biblia mellé. A jelenlévők már korábban, a templomba lépéskor kapjanak egy meg nem gyújtott gyertyát.

I. Köszöntés, a Szentlélek hívása és igehirdetés

Köszöntés

Az istentisztelet vezetője vagy a vendéglátó gyülekezet lelkésze köszönti az egybegyűlteket Jézus Krisztus, a mi Urunk nevében.

V: Hívjuk most együtt Isten Szentlelkét, aki szívünk világossága, az élet lélegzete/lehelete és az Atya ereje, aki Jézus halálában és feltámadásában lett nyilvánvalóvá. Kérjük, hogy ma is folytassa a megbékélésért és a lelki közösségért folytatott munkáját, ami az apostolok igehirdetésével kezdődött. Vajon felfedezzük a Lélek munkáját minden lépésben, ami a teljesebb szeretetközösség felé, a megbékélés és az igazságosság felé vezetett az ökumenikus mozgalomban és az Imahetekken az elmúlt száz év során?

Az egyik vezető röviden bevezeti a 2008-as ünnepet, utal a 100 évvel ezelőtti megalapításra, Paul Wattsonra, aki 1908-ban elkezdte az Imanyolcadot, ami az Imahét elődjének tekinthető.

V: Kezdjük azzal imádságunkat, hogy szólítjuk a Szentháromság Istent: az Atyát, a Fiút és a Szentlelket. Köszöntsük szívünkben Istent, amint Isten is köszönt minket Jézus Krisztus, ami Urunk által.

Gy: Ámen

V: Imádkozzunk az Atyához, hogy küldje el a Szentlélek ajándékait: hogy szívünk megnyíljon az Ő jelenlétében, hogy jelen lehessen imádságainkban, és vezessen el a Vele való közösségbe. Az egyház egysége a Szentlélek munkája. Saját eszközeinkkel mi sohasem tudjuk megvalósítani azt. Imádkozzunk, hogy a Szentlélek szálljon le mindannyiunkra, hogy kegyelmével megáldja egyházát, és egyesítsen bennünket Krisztusban.

V: Jöjj Szentlélek!

Gy: Töltsd be szívünket kegyelmeddel!

V: Jöjj Szentlélek!

Gy: Szabadíts meg minket a kétségektől és a bizalmatlanságtól!

V: Jöjj Szentlélek!

Gy: Adj hitet a továbbhaladáshoz!

V: Jöjj, Szentlélek!

Gy: Alakítsd át kőszíveinket!

V: Jöjj, Szentlélek!

Gy: Hozd el Isten igazságosságát a világba!

V: Jöjj Szentlélek!

Gy: Segíts megértenünk, hogy egymás testvérei vagyunk!

V: Jöjj, Szentlélek!

Gy: Rombold le a köztünk lévő falakat!

V: Jöjj, Szentlélek!

Gy: Add ajándékaidat, hogy azokat megoszthassuk egymással!

V: Jöjj, Szentlélek!

Gy: Te légy közbenjárónk, aki az Atya Lelke, s akinek sóhaja meszszebb jut a mi szavunknál.

V: Jöjj, Szentlélek!

Gy: Egyesíts minden keresztényt, Urunkban, Jézus Krisztusban!

*A Szentlélekhez szóló éneket énekeljünk: pl. "Veni Creator Spiritus",
Veni Sancte Spiritus.*

V: Legyen új és folyamatos Pünkösöd! Bárcsak egyházaink újra elköteleznék magukat a teljes egységért való imádkozásra, és imáink ki-

egészítenék az elmúlt évszázadok imádságait, hogy „egy legyünk”.
Jézus által kérünk, aki az Atyával, és a Szentlélekkel él és uralkodik,
Isten örökkön örökké.

Gy: Ámen

Isten Igéje

O: Ézs/Iz 55,6-9 *Keressétek az Urat, amíg megtalálható*

Válaszként a 34. Zsoltárt énekeljük, vagy olvassuk.

„Az Úrhoz folyamodtam és Ő meghallgatott”

O: 1Thessz 5,13b-18 *Szüntelenül imádkozzatok*

O: Jn 17,6-21 *Hogy egy legyenek*

Igehirdetés

Hálaadás

Hálát adunk *minden ajándékért, amit az ökumenikus mozgalomban és a hűséges keresztényeken keresztül kaptunk, akik a Krisztusban való egységért imádkoztak. Az adott helyzetnek megfelelően a gyülekezet felelevenítheti az ökumenikus mozgalom és az egységért mondott imák gyümölcseit, legyenek azok helyiek vagy világszintűek.*

Gy: Isten valóban hatalmas

Szívünk telve van csodálattal!

V: Hálát adunk Neked Jézusért, Szolgáért, akinek nevét emberek sokasága hívja segítségül a nemzetek között;

O1: Hálát adunk Neked, Krisztusért, követedért,
aki összegyűjti szétszórt gyermekeidet.

O2: Hálát adunk Neked Szentlelkedért,

Ő a mi lelki társunk, aki a hit egységébe vezet minket;

Gy: Isten valóban hatalmas

Szívünk telve van csodálattal!

O1: Hálát adunk mindazokért, akik az egységkeresés úttörői voltak, legyenek bár ismertek, mint Paul Wattson, vagy Couturier atya, vagy teljesen ismeretlenek.

Hálát adunk a hűséges papokért, lelkészekért, szerzetesekért, szerzetesnőkért, valamennyi hívőért, a keresztény egység minden szolgájáért, akik hívásodra válaszoltak.

O2: Hálát adunk a valamennyi földrészen felhangzó, egységért mondott szüntelen imádság bőséges gyümölcseiért.

Gy: Isten valóban hatalmas

Szívünk telve van csodálattal!

O1: Egy teljes évszázadon át hallottad, Urunk ezt az állandó imádságot, amely oly sok gyümölcsöt hozott.

O2: Lelked bátorítson minket, hogy kitartóak legyünk az imádságban, és emlékezzünk a „szentek” aktív hitére, olyan úttörőkre, teológusokra és névtelenekre, akik hűségesen imádkoztak az ökumenikus mozgalomért, és ragaszkodtak az evangéliumhoz és az egyházhoz.

Gy: Isten valóban hatalmas

Szívünk telve van csodálattal!

V: Istenünk Atyánk, emlékezetünk és szívünk mélyéről fordulunk Hozzád, és dicsérünk Téged mindazokkal együtt, akiket Igéd megvilágosított és elhívott. Kérünk, hogy Szentlelked indítson minket, akiket egységre szeretnél vezetni az egy keresztségben, az egy hitben és az egy eucharishtiában, tündöklő neved dicséretére.

Gy: Ámen

Dicséretet, hálaadást, Isten magasztalását kifejező énekek. Pl. Zsolt 33, 34, 36.

II. Közbenjáró imádságok és az egység szimbolikus mozdulatai

Közbenjárás

V: Imádkozunk az Atyához, a Fiú és a Szentlélek által, egyházaink, világunk és sajátmagunk szükségleteiért.

V: Szüntelen imádkozunk minden keresztény egységéért.

Gy: Urunk, könyörülj rajtunk és hallgass meg minket!

V: Szüntelen imádkozunk egyházaink vezetőiért, hogy kitartsanak a keresztény egység keresésében.

Gy: Krisztus, könyörülj rajtunk és hallgass meg minket!

V: Kérünk minden megkereszteltért, hogy imádkozzanak azért, hogy legyenek „mindnyájan egy...hogya világ higgyn”.

Gy: Urunk könyörülj rajtunk és hallgass meg minket!

V: Kérünk azokért az egyházakért, amelyek kockázatot vállalnak azért, hogy egységüket munkálják.

Gy: Krisztus könyörülj rajtunk és hallgass meg minket!

V: Kérünk az egyházak nemzeti és helyi szintű tanácsaiért szerte a világon, és azért, hogy az általuk végzett, közös munka az evangéliumról tanúskodjon.

Gy: Urunk, könyörülj rajtunk és hallgass meg minket!

V: Kérünk az ökumenikus párbeszédért egyházainkon belül és az egyházak, lelki közösségek és gyülekezetek között, hogy bármi, ami megoszt bennünket, legyőzhessünk bölcsességgel, szeretettel és igazsággal.

Gy: Krisztus könyörülj rajtunk és hallgass meg minket!

V: Kérünk, hogy minden keresztény az evangélium tanúja lehessen, elfordulva mindattól, ami rombol, hogy az igazságosságot, békét és a szolidaritást válassza. Kérünk a szegényekért, az elnyomottakért, a háború és az erőszak áldozataiért. Kérünk a megtört szívűekért és azokért, akik gyűlöletben és rossz bánásmódban élnek.

Gy: Urunk, könyörülj rajtunk és hallgass meg minket!

V: Imádkozunk azért, hogy az Isten meghallja imáinkat és válaszoljon azokra, Krisztus, a mi Urunk által.

Gy: Ámen

A béke jele

V: Békesség veletek

Gy: És a te lelkeddel

V: Miután imádkoztunk Istenhez bűneink bocsánatáért, és mi magunk is megbocsátottunk egymásnak, forduljunk egymáshoz a béke jelével és pecsételjük meg az imádságban, hitben, szeretetben és a teljes közösség reménységében való egységünket.

A résztvevők a béke jelével fordulnak egymáshoz. Lehet közben énekelni, amíg a résztvevők visszatérnek helyükre.

Adakozás

III. Elkötelezés a szüntelen imádkozásra és az ökumenikus cselekedetekre, áldás és az elbocsátó imádság

Gyertyák meggyújtása

Zene szól a gyertyák meggyújtása alatt.

Az oltártól/úrasztalától indulva az első sorokban ülők gyertyáit meggyújtják. Onnan terjed a fény a templom többi részébe. Amikor minden gyertyát meggyújtottak, együtt elmondják a feltámadott Krisztusról, egységünkről és az élet világosságáról szóló hitvallást.

Gy: Adjunk hálát az Atyának, aki alkalmassá tett minket, hogy a szentek örökségében, a világosságban részesedjünk. Ő szabadított meg minket a sötétség hatalmából és ő vitt át szeretett Fiának országába, akiben van megváltásunk és bűneink bocsánata. Ő a láthatatlan Isten képe, az elsősülött minden teremtmény közül. Mert Benne teremtett minden a mennyen és a földön, a láthatók és a láthatatlanok, akár trónusok, akár uralmak, akár fejedelemségek, akár hatalmasságok: minden általa és reá nézve teremtett. Ő előbb volt mindennél, és minden Őbenne áll fenn. Ő a feje a testnek, az egyháznak is, Ő a kezdet, az elsősülött a halottak közül, hogy minden tekintetben Ő legyen az első. Mert tetszett az egész teljességnek, hogy Benne lakják, és hogy Általa békéltessen meg Önmagával mindent a földön és a mennyben úgy, hogy békességet szerzett a keresztfán kiontott vére által. Ámen. (Kol 1,12-20 alapján)

E hitvallás után, vagy helyett, elmondható az Apostoli Hitvallás, vagy a Niceai Hitvallás is.

Miatyánk

V: Egyesítsük lelkünket, szívünket, hangunkat a világ minden keresztény emberével, amikor úgy imádkozunk, ahogyan Jézus tanította:

Gy: Mi Atyánk...

Ökumenikus elkötelezés: még mindig a meggyújtott gyertyával a kézben.

Gy: *Urunk, dicsóítottunk Téged azért a kegyelemért, amit az ökumenikus mozgalomban kaptunk Tőled. Örülünk, hogy a keresztény*

egységért való szolgálatba hívtál minket, elismerjük a Szentlélek munkáját és a Tőle kapott ajándékok és képességek bámulatos sokféleségét, amelyeket azért kaptunk, hogy megosszuk egymással. Elkötelezzük magunkat, hogy kitartunk a keresztény egységért való szüntelen imádkozásban, és a megbékélés konkrét tetteivel keressük a tökéletes egységet a te Fiadban, Jézus Krisztusban. Ámen.

Áldás

V: Az Úr Jézus Krisztus legyen Veletek.

Gy: *És a te lelkeddel.*

V: Áldjon meg titeket az Úr, és őrizzen meg titeket.

Ragyogtassa Rátok orcáját az Úr, könyörüljön rajtatok.

Fordítsa felétek orcáját az Úr és adjon nektek békességet.

Gy: *Ámen*

V: Áldjon meg minket az Úr, az Atya, Fiú, Szentlélek nevében.

Gy: *Ámen*

V: Menjünk békével. Imádkozzunk szüntelen, örvendezzünk reményességben, és soha ne szűnjünk meg hálát adni Istennek.

Gy: *Adjunk hálát Istennek!*

A helyi egyház vezetői, lelkészek, olvasók, és az istentisztelet más szolgálattevői kivonulnak a templomból, kezükben az égő gyertyával. A kivonulás alatt lehet énekelni, olyan ideillő éneket, amely hangsúlyozza a keresztények elkötelezettségét az egység küldetésében.

A szimbolikus cselekedet jelentősége az istentisztelet keretében. Mint, ahogy az ór várja Krisztus visszajövetelét, a gyülekezet minden tagja kezében tartja a meggyújtott gyertyát, amely elkötelezésének jele is lehet, hogy kész szüntelenül imádkozni az egységért, reménységgel a húsvéti hitünk fényében. Ez a jelkép hangsúlyozza azon vágyunkat, hogy siettessük az Úr eljövetelét – ez a Thesszalóniki levél legfőbb gondolata – valamint imádkozzunk és munkálkodjunk az egységért.

A fény szimbolikája a Húsvét megünneplésére emlékeztet. Krisztus, a mi húsvéti Bárányunk, aki jelen van és a Szentlélek kiáradásán keresztül munkálkodik, egy új nap hajnalának fénye a világ számára.

Ezentúl a világ arra hívatott el, hogy megtagadja a bűnt, a megosztottságot és a gyűlöletet. Vajon nincs-e a Feltámadott Krisztus hatalmában hogy más, keresztényekkel való együttműködésre hívjon Krisztus egyházának látható egysége létrehozásában?

A nyolc nap

1. Nap

Mindenkor Imádkozzatok

Szüntelenül imádkozzatok (1Thessz 5,17)

Ézs/Iz 55,6-9 Keressétek az Urat, amíg megtalálható!

Zsolt 34 Az Úrhoz folyamodtam, és ő meghallgatott

1Thessz 5, 13-18 Szüntelenül imádkozzatok

Lk 18,1-8 Szüntelen kell imádkozni, és nem szabad belefáradni

Magyarázat

Pál azt írja „Mindenkor örüljétek, szüntelenül imádkozzatok, mindenért hálát adjatok, mert ez az Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra”. Levelét egy hívő gyülekezetnek írja, akiket a halál gondolata aggaszt. Sok hűséges keresztyén testvér „elaludt” mielőtt az Úr visszatért volna, hogy minden hívőt részesítsen a feltámadásában. Mi fog történni az elhunyt hívőkkel? Mi lesz a még élőkkel? Pál megnyugtatója őket, hogy az elhunytak az élőkkel fognak feltámadni, és biztatja, hogy szüntelenül imádkozzanak. Mit jelent szüntelenül imádkozni? A mai olvasmányok segítenek e kérdés megválaszolásában. Egész életünkkel az Urat kell keresnünk, bízva abban, hogy a keresésben megtaláljuk Őt.

A száműzetésben, mikor minden reménytelennek és élettelennek tűnt, Ézsaiás próféta azt hirdette, „Keressétek az Urat, amíg megtalálható! Hívjátok segítségül, amíg közel van!” Az Úr még a száműzetésben is mellettünk van, és arra biztatja népét, hogy forduljanak hozzá imádsággal. Kövessék törvényeit, hogy megismerhessék irgalmát. A 34. zsoltár azt a prófétai meggyőződést hirdeti, hogy az Úr meghallgatja azokat, akik hozzá imádkoznak. A szüntelen imádkozás mellett Isten dicsőítésére is biztat.

Lukács evangéliumában Jézus tanítványait az özvegy példázatával tanítja, aki egy Istent nem féltő, embereket nem tisztelő bíróhoz

folyamodott igazságért. E történet emlékeztet arra, hogy az imádkozásban kitartásra van szükségünk – „Szüntelen kell imádkozni, és nem szabad belefáradni” – bízunk kell abban, hogy imáink meghallgatásra találnak: „Hát az Isten nem szolgáltat igazságot választottjainak, akik éjjel-nappal hozzá kiáltanak?”

Egységre törekvő keresztyénekként reflektálunk ezekre az igékre, hogy megértsük mi „Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra”. Krisztus az, aki bennünk él. Így válik a mi szüntelen imádkozásunk az Ő Atyánál való örökké tartó közbenjárásának részévé: „legyenek mindnyájan egy ... hogy felismerje a világ, hogy te küldtél el engem” (Jn 17,21). Az egység, amire törekszünk Krisztus akarata szerinti egység, és az Imanyolcad a bibliai teljesség fogalmát jelképezi. Egy napon imádságunk beteljesül.

Az egység Isten ajándéka az egyház számára. Ugyanakkor felhívás is arra, hogy éljünk ezzel az ajándékkal. Minden emberi erőfeszítésnek, amely ennek a látható egységnek a kiteljesedésére törekszik a keresztyének egységéért való imádkozás a forrása. Az elmúlt száz év keresztyén egységért tartott Imahetei sok gyümölcsöt teremttek. Ugyanakkor, még mindig sok akadály választja el a keresztyéneket és egyházaikat egymástól. Ahhoz, hogy ne veszítsük el a reményt – „ne fáradjunk el” – kitartóan imádkozva kell keresnünk az Úr akaratát egész életünkkel.

Imádság

Egység Ura, Atya, Fiú, Szentlélek! Szüntelenül imádkozunk azért, hogy egy lehessünk, ahogy te Egy Isten vagy. Atyánk hallgasd meg kérésünket. Krisztus, gyűjts minket a te akaratod szerinti egységbe. Szentlélek, add, hogy el ne lankadjunk. Ámen.

2. Nap

Mindenkor imádkozzatok, egyedül Istenben bízva

Adjatok hálát mindenért (1Thessz 5,18)

1Kir 18, 20-40 Az Úr az Isten!

Zsolt 23 Az Úr az én pásztorom

1Thessz 5,13-18 Mindenben hálát adjatok

Jn 11,17-44 Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál

Magyarázat

Az imádság arra a bizalomra épül, hogy Isten hatalmas és hűséges. Isten az egyedüli, aki jelent és jövőt is a kezében tartja. Szava hihető és igaz.

Illés próféta története a Királyok Első Könyvéből lenyűgözően bizonyítja, hogy egyedül az Úr az Isten. Illés megfeddi a hitehagyottakat, akik Baált imádják – az istent, aki nem felel imádságaikra. Amikor Illés Izrael egyedüli Istenéhez imádkozik, a válasz azon nyomban érkezik egy csoda formájában. Felismerve Istent a történetekben, a nép megtér szívében.

A 23. zsoltár mélyreható bizonyágtétel az Istenbe vetett bizalomról. Egy olyan embert jelenít meg, aki hiszi, hogy Isten irányítja életét, és vele tart az élet sötét völgyeiben, lelki és testi sivárságban, üldöztetés közben is.

Gyakran nehéz, megrendítő helyzetekkel szembesülünk. Vannak pillanataink, amikor kétségbe esünk és elcsüggedünk. Néha úgy érezzük, Isten elrejtőzött, de ő nem tűnik el. Szabadító ereje az emberi küzdelmekben válik nyilvánvalóvá. Ezért adunk hálát neki.

Lázár feltámasztása az egyik legdrámaibb jelenet János evangéliumában. Krisztus halál fölötti hatalmát és az új teremtést vetíti előre. Jézus a sokaság előtt imádkozik, megköszönve az Atya csodálatos tetteit. Isten szabadító munkája Krisztusban válik nyilvánvalóvá, hogy mindenki hitre ébredjen.

Az ökumenikus zarándoklat jó lehetőség arra, hogy Isten csodálatos cselekedeteit valóra váltsuk. Egymástól eltávolodott keresztyén közösségek gyűlnek össze, amely lehetőséget teremt a Krisztusbeli egység felismerésére, és annak megértésére, hogy mindannyian az egyetlen egyházhoz tartozunk. Szükségünk van egymásra.

Az egység látomását beárnyékolják csalódásaink, ellentéteink veszélyeztetik létét. Sokszor felmerül a kérdés, hogy valóban keresztyén hivatásunk része együtt maradni? A „szüntelen együtt imádkozás” megerősíti Istenbe vetett bizalmunkat. Hisszük, hogy Ő munkálkodik közöttünk, és részesít győzelmében. Isten Országáa megbékélésünkkel és egységben való növekedésünkkel kezdődik.

Imádság

Minden teremtett lélek Istene, hallgasd meg imádkozó gyermekeidet. Segítség megőriznünk beléd vetett hitünket és bizalmunkat.

Taníts meg kegyelmedre támaszkodva mindenkben hálát adni. Adj nekünk igazságot és bölcsességet, hogy egyházad egységes közösségként szülessen újjá. Te vagy egyedüli reményünk. Ámen.

3. Nap

Mindenkor imádkozzatok a szívek megtéréséért

*Intsétek a rendetleneket, bátorítsátok a félelmes szívűeket
(1Thessz 5,14)*

Jón 3,1-10 Ninive megtérése

Zsolt 51,8-15 Tiszta szívet teremts bennem

1Thessz 5,13-18 Biztassátok a bátortalanokat

Mk 11,15-17 Az imádság háza

Magyarázat:

A bűnvallás és megtérés kezdettől az ökumenikus mozgalom lényege. Keresztyén közösségeinkben szükséges egymást számonkérnünk, ahogyan Pál tanítja a Thesszalonikaikhoz írt első levelében. Ha valaki megosztja a közösséget, rendre kell utasítanunk. Ha egyesek félnek a megbékélési folyamattal járó nehézségektől, bátorítanunk kell őket.

Miért is tagadnánk? A keresztyének között azért is vannak ellentétek, mert nem vagyunk elég elkötelezettek az ökumenikus párbeszédre, vagy az egységért való imádkozás iránt.

A Bibliában olvassuk, hogyan küldte el Isten Jónást Ninivébe, hogy bűnbánatot hirdessen, és hogyan tért meg az egész város. A keresztyén közösségeknek hallgatniuk kell Isten szavára, és meg kell vallaniuk bűneiket. Az elmúlt évszázadban több olyan próféta is élt közöttünk, akik figyelmeztettek az ellentéteinkben megnyilvánuló hűtlenségünkre, és gyors megbékélésre intettek.

Jézus erőteljes fellépése a templom megtisztításakor megkérdőjelezi szűklátókörű értelmezéseinket a keresztyén megbékélésről. Nekünk is szükségünk van megtisztulásra. Meg kell tisztítanunk szívünket mindattól, ami megakadályozza abban, hogy igazán az imádság házává váljon. Olyanná, amely valamennyi nép egységére törekszik.

Imádság:

Urunk, te azt várod, hogy az igazság hassa át bensőnket. Szívünkbe adj bölcsességet. Taníts egymást bátorítanunk az egység felé vezető úton. Mutasd meg, milyen változásokra van szükségünk a megbékéléshez. Teremts mindnyájunkban őszinte ökumenikus nyitottságot. Ámen.

4. Nap

Mindenkor imádkozzatok az igazságosságért

Vigyázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal, hanem törekedjete mindenkor a jóra egymás iránt és mindenki iránt (1Thessz 5,15)

2 Móz 3,1-12 Isten meghallgatja Izráel fiainak segélykiáltását

Zsolt 146 Az Úr... igazságot szolgáltat az elnyomottaknak

1Thessz 5,13-18 Vigyázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal

Mt 5,38-42 Ne álljatok ellent a gonosznak

Magyarázat:

Mint Isten népének, az a közös hivatásunk, hogy imádkozzunk az igazságosságért. Isten meghallgatja az elnyomottak, a szükségben szenvedők, az árvák és az özvegyek kiáltását. Ő az igazság Istene. Jézus Krisztusban, egyszülött Fiában válaszol, aki azt parancsolja, hogy békességben munkáljuk az egységet. Pál is ezt hangsúlyozza, amikor azt írja „vigyázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal, hanem törekedjete mindenkor a jóra egymás iránt és mindenki iránt”.

Keresztyének szüntelenül imádkoznak az igazságosságért, hogy minden ember kellő tiszteletben részesüljön, és méltó helye legyen a világban. Az Egyesült Államokban, az igazságtalan rabszolgatartó rendszernek egy véres polgárháború vetett véget, de utána egy évszázadon át még továbbélt az állam által is támogatott faji megkülönböztetés. A gyülekezeteket is bőrszín szerint különböztették meg. Sajnálatos, hogy a rasszizmus és az előítéletek más megnyilvánulásai, mint például az idegentől való félelem, ma is jelen vannak az amerikai társadalomban.

Mindezek ellenére éppen az egyházak, elsősorban az afro-amerikai egyházak és ökumenikus partnereik kitartó küzdelmének,

legfőképp dr. Martin Luther King jr. békés mozgalmának köszönhetően az amerikai törvényhozás központi kérdése lett az emberi jogok biztosítása mindenki számára. Mélyengyökerező meggyőződése, mi szerint csak a krisztusi szeretet képes a gyűlöletet legyőzni és társadalmat átalakítani, mindmáig ösztönzőleg hat a keresztyénekre az igazságosságért való küzdelmükben. Dr. King születésnapja nemzeti ünnep az Egyesült Államokban. Minden évben vagy közvetlenül az ökumenikus Imahét előtt vagy alatt emlékeznek meg róla.

Isten meghallgatta és Izráel fiainak segélykiáltásait és válaszolt nekik. Ő azóta is válaszol minden elnyomott kiáltó szavára. Jézus emlékeztet arra, hogy Isten igazsága abban az áldozatkészségben testesül meg, amelyben feladja saját biztonságát, hatalmát, tekintélyét, és mindenek előtt, az életét, hogy igazságot és megbékélést hozzon. Ez által minden ember egyformán értékes, és emberi méltóságát tiszteletben kell tartani.

Az egység felé vezető úton csak akkor tudunk előrehaladni, ha meghalljuk az elnyomottak kiáltásait. Ez az ökumenikus mozgalomra is érvényes. Számíthatunk rá, hogy „további egy mérföldet” kell megtennünk ahhoz, hogy meghalljuk a másikat, és hogy szembenállás helyett szeretetben cselekedjünk.

Imádság:

Urunk, Istenünk! Isteni képmásodra teremtettél mindannyiunkat, nőket és férfiakat. Add, hogy egy szívvel, lélekkel szüntelenül imádkozzunk: hogy az éhezők jól lakjanak, a rabságban élők megszabaduljanak, és hogy minden ember méltóságban éljen. Engedd, hogy alkalmas eszközeid legyünk ennek megvalósulásában. Jézus Krisztus nevében kérünk. Ámen.

5. Nap

Mindenkor imádkozzatok türelmes szívvel

Tanúsítsatok mindenki iránt türelmet (1Thessz 5,14)

2 Móz 17,1-4 Miért?

Zsolt 1 Kellő időben gyümölcsöt terem

1Thessz 5,13-18 Legyetek türelmesek mindenkihez

Lk 18, 9-15 Az alázatos imádság

Magyarázat:

Nem maradhatunk elégedettek addig, amíg keresztyének között léteznek ellentétek. Rendjén van, ha a megbékélés napját türelmetlenül várjuk. El kell fogadnunk azonban, hogy az ökumenikus erőfeszítések nem egyformák mindenhol. Egyesek nagy lépésekkel haladnak előre, mások óvatosabbak. Szent Pál apostol int, hogy legyünk türelmesek mindenkire.

Az imádkozó farizeushoz hasonlóan, mi is könnyen azzal a gőggel állhatunk Isten elé, mint akik mindig helyesen cselekednek: „Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, rabló, igazságtalan, házasságtörő, mint ez a vámos is.” Pál apostol figyelmeztetése különleges hangsúlyt kap, amikor kísértést érzünk arra, hogy elítéljük gyülekezeti tagjaink vagy ökumenikus partnereink lassúságát vagy átgondolatlan gyorsaságát.

Néha Istennel is türelmetlenek vagyunk. Kérdőre vonjuk Őt, mint Izráel népe a sivatagi vándorlás idején: miért folytassuk ezt a megerőltető utat, ha úgy sincs semmi hasznunk belőle? Bízunk Istenben! Ő tetszése szerint válaszol imádságainkra az általa meghatározott időben. Lehetőséget teremt arra, hogy a „ma” gondjaira válaszolva, egyesítse a keresztyéneket.

Imádság:

Urunk, tégy olyan tanítványokká, akik éjjel-nappal figyelnek szavadra. Az egység felé vezető úton adj nekünk reménységet, hogy kellemő időben gyümölcsöt teremjünk. Amikor előítéletek és kétségek gyötörnek, áldj meg minket alázatos türelemmel, ami nélkül nincs megbékélés. Ámen.

6. Nap

Mindenkor imádkozzatok kegyelemért, hogy Istennel együttmunkálkodhassatok

Mindenkor örüljétek, szüntelenül imádkozzatok (1Thessz 5,16)

2Sám 7,18-29 Dávid dicsőítő és hálaadó imája

Zsolt 86 Hajtsd hozzám Uram füledet

1Thessz 5,13-18 Mindenkor örüljétek

Lk 18,9-15 A hetvenkét tanítvány elküldése

Magyarázat:

Imádságban akaratainkat Isten akaratához közelítjük, így veszünk részt akarata beteljesedésében. A Szentlélek megújítja a hívők szívét, hogy elfogadva Isten kegyelmét, vele együttműködve munkálják az egység megteremtését, és így Isten missziójának részévé válnak. Miközben szüntelenül ezért imádkozunk, tudjuk, hogy több munkásra van szükség az „aratáshoz”. Egyre több ökumenikus találkozó alkalmával ismerik fel, hogy az ökumenikus mozgalom a ma és jövő nemzedékében akkor fog felvirágozni, ha több fiatal kapcsolódik ahhoz. Fontos, hogy egyre többen megtapasztaljuk milyen örömet jelent azért imádkozni, hogy Isten munkájában részt vehessünk.

A hatodik napi olvasmányok rávilágítanak arra, mit jelent az evangélium ügyéért dolgozni. Dávid meglepődik azon, hogy részt vehet az Úrnak építendő csodálatos templom tervezésében, és azt kérdezi: „Micsoda vagyok én, Uram Isten! És micsoda az én házam népe, hogy engem ennyire elővittél?” Aztán kéri Istent, „Áldd meg azért kegyelmesen szolgáló házámat, hogy örökké színed előtt legyen”.

A zsoltáros a következőképpen imádkozik: „Taníts engem utaidra, Uram, hogy igazságod szerint járjak, és teljes szívvel féljem nevedet. Magasztallak, Uram, Istenem, teljes szívből, és tisztelem nevedet örökké.”

A hetvenkettő elküldésével Jézus megerősít minket abban, hogy az Ő békessége és a Jóhír, hogy „elközelített hozzátok az Isten országa” általunk terjed a világban. Amikor a visszautasítás ellenére lelkesen térnek vissza Jézushoz, örül, hogy a tanítványok legyőzték a gonosz lelkeket az ő nevében. Az üzenet számunkra így szól ebben az igerészben: soha se hagyd abba, soha se add fel!

Isten akarata népe számára, hogy legyenek egy. Akárcsak a theszalonikai keresztyéneket, minket is biztatnak Pál szavai: „mindenkor örüljetek” és „szüntelenül imádkozzatok” bízva abban, hogy amikor teljesen elkötelezzük magunkat Isten munkájában való részvételre, az általa tervezett egység kiteljesedik.

Imádság:

Urunk Istenünk, aki a teljes egységet jelented, úgy erősítsd szívünkben az egység utáni vágyat és reménységet, hogy soha ne szűnjünk meg az evangélium ügyéért munkálkodni. Szent Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus nevében kérünk. Ámen.

7. Nap

Imádkozatok azért, amire szükségünk van

Gyámolítsátok az erőtleneket (1Thessz 5,14)

1Sám 1,9-20 Anna fiúgyermekért imádkozik

Zsolt 86 Hallgasd meg az én könyörgésemnek szavát

1Thessz 5,13-18 Kérünk titeket...karoljátok fel az erőtleneket

Lk 11,5-13 Kérjétek és megadatik néktek

Magyarázat:

Anna meddősége miatti végtelen elkeseredésében fiúgyermekért imádkozik Istenhez. A megfelelő időben imádsága válaszra talál, és megszületik Sámuel, kinek neve szó szerint azt jelenti, „az Úrtól kértem őt”. Lukács evangéliumában maga Jézus biztat így, „Kérjétek és megadatik néktek”. Szükségünkben Istenhez fordulunk imádsággal. Nem biztos, hogy olyan választ kapunk, amelyet szeretnénk, de Isten mindig meghallgat minket.

Az imádság ereje felmérhetetlen, főleg ha szolgálattal jár együtt. Az evangéliumokban Jézus arra ösztönöz, hogy szeressük és szolgáljuk egymást. A thesszalonikaiakhoz írt levélben a biztatás felszólítássá erősödik: „karoljátok fel az erőtleneket!” A gyakorlatban nem tartjuk elképzelhetetlennek, hogy ökumenikus szellemben együttműködve segítsünk a szenvedőknek és rászorulóknak. Különböző keresztyén hagyományokat ápoló gyülekezetek gyakran „kéz a kézben” dolgoznak. Bizonyoságátételük azonban a felekezetek közötti ellentétek miatt néha megerőtlenedik. Az együtt imádkozást pedig sokszor az akadályozza, hogy kételkedünk a különböző hagyományokat jellemző imaformulák helyességében. Olyan római katolikus imádságok helyességében, amelyekben Istent Márián, Isten anyján vagy a szenteken keresztül szólítják meg. Vagy az ortodox ima liturgiák, pünkösdisták imádságok, vagy olyan spontán protestáns megnyilvánulások helyességében, amelyek Istent személyes, hétköznapi nyelven szólítják meg.

Ennek ellenére, növekvő érdeklődést tapasztalunk különböző imádkozási módszerek iránt. A pünkösdisták ébredési mozgalom hatására az amerikai gyülekezetekben egyre fontosabbnak tartják az imádság erejét. A pünkösdisták jelenléte erősödött az ökumenikus mozgalomban is. Az Egyházak Világtanácsa keretében az Ortodoxok-

kal folytatott párbeszédetek hozzájárultak ahhoz, hogy jobban megismerjük és értékeljük egymás imádkozási szokásait.

Az imádság erejébe vetett bizalom kétségkívül mindannyiunk hagyományában központi helyet foglal el. Ez nagyban hozzájárulhat a keresztyén egység megvalósításához. Végre megérthetnénk, mi az, ami bennünket elválaszt, és így túlléphetnénk az akadályokon. Hordozzuk imádságban azokat a párbeszédeteket, amelyek az egyházaink közötti különbségek megértését célozzák. Azon különbségeket, amelyek megakadályoznak abban, hogy együtt járjunk az Úr asztalához, az oltárhoz. Hatalmas lépést jelentene az egység felé vezető úton, ha ott együtt tudnánk elmondani a hálaadó és bűnvalló imádságokat.

Imádság:

Segíts Urunk, hogy igazi egységben tudjunk a világ gyógyulásáért, egyházaink, és a közöttünk lévő ellentétek feloldásáért imádkozni. Add, hogy soha ne kételkedjünk abban, hogy Te válaszolsz imáinkra. Jézus nevében kérünk. Ámen.

8. Nap

Mindenkor imádkozzatok, hogy mindnyájan legyünk egy

Egymással meg éljetez békében (1Thessz 5,13)

Ézs/Iz 11,6-13 Majd együtt lakik a farkas a báránnyal

Zsolt 122 Békesség legyen a te várfalaid között

1Thessz 5,13-18 Éljetez egymással békességben

Jn 17,6-24 Mindnyájan legyenek egy

Magyarázat:

Isten azt kívánja, hogy egymással békében éljünk. A béke nem csak a háború és konfliktus hiánya. Az Isten által óhajtott *shalom* egy megbékélt emberiségből sugárzik. Egy olyan közösségből, amely részesedik a békességben és megtestesíti azt a békét, amit csak Isten adhat. A farkassal lakó bárány, és a párduccal tanyázó gödölye ézsaiási látomása elénk vetíti azt a jövőt, amit Isten tervez számunkra. Habár ilyen békességre mi magunk képtelenek vagyunk, arra hívatunk, hogy Isten eszközeiként legyünk békítő munkájának kézművesei. A békeség, akárcsak az egység ajándék és hivatás is.

Jézus kérése a tanítványokhoz nem parancsként vagy követelés-ként hangzott el, hanem az Atyához intézett imádságként azon az éjszakán mielőtt Jézust megölték – Atyám, mindnyájan legyenek egy. Szíve és küldetés tudata mélyéről fakadó imádság ez, amellyel a tanítványokat készíti mindarra, ami következik.

Amikor az elmúlt száz év keresztyéneinek imáira, álmaira és kezdeményezéseire gondolva a keresztyén egységért tartott Imanyolcad 100. születésnapját ünnepeljük, helyénvaló, hogy számba vegyünk, meddig jutottunk ezen a Lélek által vezérelt zárandoklaton. Időszerű, hogy hálát adjunk az egységért való imádságaink számos gyümölcseért. Azért, hogy ellenségeskedő és egymást meg nem értő keresztyén közösségek ma barátsággal és tisztelettel viszonyulnak egymáshoz. Együtt imádkozó keresztyének gyakran közösen tesznek bizonyosságot az evangéliumról, és szolgálják a rászorulókat. Párbeszéd sorával építgetjük a megértés hídjait, és így közelebb kerültünk egymáshoz néhány eddig áthághatatlan akadálnak tűnő teológiai kérdés terén.

Ugyanakkor tudjuk, hogy az ünneplés alkalom bűnvallásra is. El-lentéteink továbbra is Jézus egységért elhangzó imájának ítélete alatt állnak. Pál apostol továbbra is figyelmeztet: éljetez egymással békes-ségben! A keresztyének ma látványosan megosztottak több kérdésben. Az örökös teológiai vitáink mellett sokszor összekülönbözünk erkölcsi kérdésekben is. Pedig összefogásra, és közös bizonyoságtételre lenne szükség. Belső megosztottságunkban, és egymással való viszálaink miatt elmulasztunk eleget tenni annak a magasztos küldetésnek, hogy jelei és eszközei legyünk az Isten által óhajtott egységnek és békének.

Szamadásunk végén mit mondhatunk? Ünnepelhetünk, de szomorúságra is van okunk. Adjunk hálát az előttünk járókért, akik életüket önzetlenül a megbékélés szolgálatának áldozták. Kötelezzük el magunkat újra, hogy Krisztus akarata szerinti egység és béke munkálói legyünk. Az ünneplés alkalmat ad arra is, hogy azon el-mélkedjünk, mit jelent szüntelenül imádkozni szavainkkal és cselekedeteinkkel, egyházaink egész bizonyoságtétele által.

Imádság:

Urunk, add, hogy legyünk egy! Egy az imádságban, egy az igazságosságért folytatott küzdelmünkben, egy a szeretetben, egy a legkisebbekért való szolgálatban, egy az utánad való vágyakozásban. Urunk, Tebenned lehessünk egy. Ámen.

További források

Imádságok

Uram, vigyél el oda, ahova akaratod szerint mennem kell;
Hadd találkozzam azokkal, akikkel akaratod szerint találkoznom kell;
Add tudtomra azt, amit akaratod szerint mondanom kell; és
Add, hogy ne legyek akaratod akadály! (Mychal Judge atya)

„Uram, vállalom azt, amiről azt gondolom, hogy helyes. Az emberek tőlem várják a vezetést, és ha erő és bátorság nélkül állok eléjük, akkor botladozni fognak. Erőm végére értem. Semmim nem maradt. Semmim nem maradt. Eljutottam arra a pontra, hogy nem bírom egyedül.” – Gyötrődött Martin Luther King, amikor ezt a belső hangot hallotta:

„Állj ki a tisztességért, állj ki az igazságért, és Isten mindörökké a te oldaladon lesz”. Amikor Martin felállt az asztaltól, akkor a teljes bizonyosság új érzése töltötte el, és bármivel kész volt szembenézni. (Lejegyezte: Coretta Scott King)

Add meg Uram a higgadt nyugalmat, hogy elfogadjam mindazt, amin nem tudok változtatni. Add meg a bátorságot, hogy megváltoztassam azokat a dolgokat, amiket megváltoztathatok. Add meg a bölcsességet, hogy megkülönböztessem egyiket a másiktól.

(F.C. Oetinger)

Taníts Uram elfogadni a békességre vezető út melletti nehézségeket. Úgy venni ezt a bűnös világot, ahogy Jézus tette, nem ahogy én tenném. Bízni abban, hogy Ő mindent jóra fordít, ha elfogadom az Ő akaratát és valóban boldog legyek ebben az életben, főleg pedig boldog lehessenek majd Vele az örökéletben. Ámen.

(Reinhold Niebuhr)

Ökumené helyzete az USA-ban

A keresztények különböző közösségei mindig is az amerikai kultúra részét képezték a spanyol missziók 16. századi megérkezése, és Észak–Amerika keleti partjának VII. századi brit, holland, svéd gyarmatosítása óta. Voltak korai anglikán települések Virginiában, puritán kongregacionalisták (angol reformátusok) Massachusettsben, holland református gyülekezetek New Amsterdamban (ma New York), Quakerek Pennsylvániában, Presbitriánusok (skót reformátusok) New Jerseyben, római katolikusok Maryland-ben. Ezek a területek mind a leendő USA-hoz tartoztak. A kereszténység még több formában jutott kifejezésre, ahogy az Egyesült Államok terjeszkedett a kontinensen. Ezt a sokszínűséget kegyelettel őrzik, mint ami emberi jog, az amerikai nemzeti identitás része.

Az amerikaiak azonban a tolerancia szomorú hiányára is emlékeznek a kisebbséghez tartozók iránt. Például baptistákat üldöztek el Massachusettsből, s a katolikusokat számos helyen nem fogadták szívesen, mert azt gondolták róluk, hogy inkább Rómához lojálisak, mint Amerikához.

A legtöbb egyházban nem fogadták szívesen, hogy az Afrikából származó korábbi rabszolgák, fekete férfiak és nők együtt ünnepeljenek az istentiszteleten a fehérbőrű egyháztagokkal. A Quakerek az Amerikai Baptista Egyház, a Mennoniták és a Moraviaiak figyelemreméltó kivételeket jelentettek e téren. A rabszolgaság eltörlésén fáradoztak és azon, hogy segítsék a közös afrikai-amerikai istentiszteleti közösség létrehozását. A rasszizmusnak ebből a vegyes légköréből, és a vele szemben álló, az evangélium által felajánlott szabadságba vetett hitből jöttek létre az afro-amerikai egyházak: Az Afrikai Methodista Episzkopális Egyház, Az Afrikai Methodista Episzkopális Sion Egyház, a Keresztény Methodista Episzkopális Egyház és a Nemzeti Baptista Egyház. Ezekből a közösségekből, valamint a Wesley féle metodizmusból fejlődött ki a késő XIX. századi az úgynevezett Megszentelődés hagyomány. Ez a közvetett alapja a XX. századi pünkösdisták gyülekezetek kialakulásának.

A XIX. század fordulóján az evangelizáció volt a cél a fiatal Egyesült Államokban. A methodisták bátran terjesztették az evangéliumot az új nemzet vidéki területein. Közel ugyanebben az időben „nagy

lelki ébredés” vette kezdetét, amelyet azok a teológusok és prédikátorok támogattak, akik közeli kapcsolatban álltak olyan teológiai főiskolákkal, mint a Yale (Connecticut), vagy a Princeton (New Jersey). E tudatos protestáns kereszténység újjáéledésének volt egy egyedülállóan amerikai célja is, nevezetesen újjáéleszteni a hitet az ipari forradalom városaiban, a növekvő migráció nyomán a kontinens középső és nyugati részén letelepedő amerikaiak között. Az Ohio Völgyében, az amerikai protestánsok között ez egy újfajta evangéliumi típusú kereszténység kialakulásához vezetett, amelynek egyházpolitikája gyülekezet-alapú, az emberi függetlenséget és az önbizalmat, valamint a kemény munkát, a személyes megtérést és az üdvösséget hangsúlyozta. Ebből a mozgalmából fejlődött ki a Krisztus Tanítványai Egyház. Ugyanez a mozgalom hatással volt a déli baptistákra, s így e két csoport lett a XX. század fundamentalistáinak elődei.

A kicsiny katolikus közösség a XIX. század közepén rohamosan növekedett, az akkor éhínségtől szenvedő Európából – különösen is Németországból és Írországból – jövő bevándorlások nyomán. Ehhez hasonlóan lutheránus bevándorlók is érkeztek Németországból és Skandináviából, valamint más református és anabaptista közösségek, akik földet és olyan lehetőségeket kerestek, amelyek a háború vagy a szegénység következtében Európában elérhetetlenek voltak számukra. Sok protestáns amerikai a katolikus népesség növekedését fenyegetésként fogta fel az addig kialakult sajátos amerikai kereszténységre nézve. Amint azonban a bevándorlás folytatódott az olaszokkal és kelet-európaiakkal, valamint ahogy Észak-Amerika spanyol és francia területeit legyőzték, vagy/és az Egyesült Államokhoz csatolták, a katolikus közösség az amerikai kereszténység vallási palettájának részévé – noha különálló részévé – vált. A XIX. és a XX. század fordulóján az ortodoxok bevándorlása következett, miután a pusztító Amerikai Polgárháború véget vetett a rabszolgaságnak és egy haladóbb önértelmezést hozott létre, amely szerint az Egyesült Államok minden nép „olvasztó tégelye”.

A XX. századra kiformalódtak az ökumenikus mozgalmak az Egyesült Államokban épp úgy, mint Európában. Összegyűltek az amerikai protestánsok, hogy felfedezzék a közös munka lehetőségét a misszió és az evangélizáció területén. Ennek eredményei a szegények segítésére, a fiatalok oktatására és a betegek ápolására létrehozott közös keresztény szociális intézmények. Új szociális szervezetek,

mint a Keresztény Ifjúsági Egyesület és az Üdvhadsereg csatlakoztak ehhez az áramlathoz.

1910 körül az anglikán püspök Charles Brent és a Krisztus Tanítványai Egyházból Peter Ainsley közös erőfeszítéseket tettek arra nézve, hogy a Hit és Egyházszervezet kérdései kerüljenek fel az amerikai egyházak napirendjére. A Tanítványok mindig is elsődleges céljuknak tekintették a keresztény egységet, az Anglikán Egyház pedig William Reed Huntington (New York) vezetésével már húsz éve dolgozott azon, hogy megfogalmazza azt a minimumot, ami a keresztény egyházak közös platformja.

1957-ben a Hit és Egyházszervezet kérdéseiről egy Észak Amerikát magában foglaló Konferenciát tartottak Ohióban. A konferencia egy állandó Hit és Egyházszervezet Bizottság létrehozásához vezetett az akkor már létező Amerikai Ökumenikus Tanácson belül. A II. Vatikáni Zsinat után, az Egyesült Államokbeli Katolikus Egyház csatlakozott a Hit és Egyházszervezet Bizottsághoz. Így többé már nem különálló rész volt már az amerikai palettán. Az ökumenikus mozgalom nagyon aktív és pozitív résztvevője lett.

Az Egyesült Államokban a huszadik század első felének keresztény közösségeit a megbékélésre való törekvés, fejlődés és új megosztottságok jellemezték. A főbb protestáns és anglikán közösségek iskoláiban, szemináriumában és gyülekezeteiben kezdték elfogadni a tudományos biblia-kritikát, az emberi természetről és bűnről, valamint a társadalmi igazságosságról és egyenlőtlenségekről szóló új gondolkodásmódokat. Ennek ellenhatásaként sok déli és vidéki amerikai protestáns – akik magukat vagy evangéliumának tartották, vagy az új pünkösdi mozgalom részének – úgy érezték, hogy vissza kell térjenek az alapokhoz. Ez azt jelentette pl., hogy a Genézis könyvét tényszerű történelemként fogadták el. Óvatosak voltak az ökumenikus mozgalommal szemben is, hiszen az olyan egyházakat is magában foglal, amelyek szabadabban, vagy éppen az említett kritikai módszerrel értelmezték a Bibliát.

Míg az eltérő fejlemények egyre növekvő megosztottsághoz vezettek a teológiai és kulturális „konzervatívok” és „haladók” között, ugyanakkor bizonyos amerikai Keresztény közösségeken belül erősödtek az egységtörekvés mozgalmi is. Krisztus Egyesített Egyháza (1957), az Egyesített Metodista Egyház (1968), a Prebiteriánus Egyház(1983), és az Evangélikus Lutheránus Egyház Amerikában

(1987) a korábban megosztott felekezeti közösségeiket sikerrel egyesítette. Eközben a Katolikus Egyház részvétele hozzájárult egyrészt a kétoldalú párbeszédre keresztül végzett termékeny munkához, másrészt a Hit és Egyházszervezet Bizottság párbeszédeihez. Az Egyesült Államokban a Lutheránus-Római Katolikus Dialógus eredménye egy közös nyilatkozat volt a Hit által való megigazulásról, ami a nemzetközi Lutheránus-Római Katolikus Közös Nyilatkozat alapja lett. A katolikus egyház és az ortodox püspökök közötti párbeszéd szintén erősítette a nemzetközi ortodox-katolikus kapcsolatokat. Az anglikán-lutheránus párbeszéd az úrvacsora közös ünnepléséhez, a lelkipásztori hivatás kölcsönös elismeréséhez és egymás lelkiesi szolgálatának kölcsönös elfogadásához vezetett. Az Amerikai Evangélikus Lutheránus Egyháznak (ELCA) a kétoldalú párbeszédnek köszönhetően teljes közössége van a Moráviaiakkal, az Amerikai Református Egyházzal, a Presbiteriánus egyházzal és a Krisztus Egyesült Egyházával.

A kétoldalú és sokoldalú ökumenikus munka az egyházak közeledését eredményezte. Sőt még tanításbeli egyetértéshez is vezetett olyan témákban, amelyek a különállás okai voltak korábban. A szociális és szexuális kérdések azonban megmaradtak megosztó kérdéseknek a különböző keresztény közösségek és ezek egyházai között. A nők egyházban betöltött szerepének különböző megítélése, különös tekintettel a nők ordinációjára, új akadályokat gördített a régóta dialógusban álló partnerek útjába. A szexualitással kapcsolatban, különösen is az egyneműek kapcsolatát tekintve sarkított pozíciók alakultak ki a társadalmon belül általában csakúgy, mint a keresztény egyházakban. Az egyházak különbözőképpen reagáltak a háború és béke kérdéseire is, valamint különbözőképpen közelítették meg a világvallások közötti kapcsolatokat is. Olyan egyházak, amelyek egyes területeken egységes véleményen vannak ökumenikus partnereikkel, bizonyos ügyekben hadilábon állnak egymással. Más egyházak pedig, amelyeknek kevés közös egyházi alapjuk van, azt látják, hogy együtt tudnak működni az érzelmi, etikai kérdésekre adandó válaszadásban.

Vannak más témakörök is, amelyek a keresztény egyházakat egymáshoz közelítik, és amelyekben érezhetően szükség van arra, hogy sokkal szorosabb egyetértésben működjenek együtt. Erre példa a rasszizmus, amely még mindig Amerika be nem gyógyult sebé. A vé-

res polgárháború, ami az afrikaiak elnyomásának 250 éves örökségének vetett véget, nem szabadította meg Amerikát a rasszizmustól. Az sem, hogy 1965-ben mindenki számára egyenlő jogokat biztosítottak. Az egyházak is sokat tettek ökumenikus keretek közt azért, hogy saját szervezeteiken belül és kívül szembeszálljanak a rasszizmussal. Az mégis – bár nem nyíltan – tovább él. Ugyanakkor az amerikai egyházak etnikai/faji csoportjai pozitívan járultak hozzá az amerikai keresztény élet palettájához, valamint a maguk különböző adottságai-val és önértelmezésével az ökumenikus mozgalmat is gazdagították. Ennek a fájdalmas, küzdelmes történetnek is köszönhető, hogy a Martin Luther King ünnepéről való megemlékezés az Imahét során különös fontossággal bír.

A szegénységgel szembeni küzdelem az egyik olyan terület, ahol az Egyesült Államok egyházai egyetértésre jutottak az együttműködés, a közös cselekvés, és a politikai vezetés számára alkotott üzenet tekintetében.

Miközben az amerikaiak kereszténynek, illetve a hit népének tartják magukat, addig a statisztikák szerint az Egyesült Államokban létezik egy növekvő választóvonal is a szekularizmus és a vallási élet között. Az egyházak látják, hogy egyre nagyobb szükség van arra, hogy egységesen lépjenek fel a növekvő szekularizmussal szemben. A helyzet nagyon hasonló ma Európában is. Úgy tűnik, ez nagyobb mozgóerőt jelent a katolikusok, az evangéliumiak, a pünkösdiel és az ortodoxok, valamint az afro-amerikai etnikai egyházak számára, mint a főbb, klasszikus protestáns keresztények számára. Mindazonáltal a legtöbben egyetértenek abban, hogy a szekularizmus a hit számára olyan kihívás, amely sokakban a hit válságához vezetett.

A keresztények közötti egészség ökumenikus munkálásának egyik eredménye, hogy számos ökumenikus szervezetek működik az Egyesült Államokban.

A Keresztény Egyházak Együtt (Eredeti rövidítés: CCT.) a legújabb reménység, ami egy hatalmas, ökumenikus konzorciumot jelenthet az összes egyház számára az Egyesült Államokban. 2006. március 30-án jött létre 36 tag-egyházzal, amelyek a következő öt nagyobb csoportban tartoznak: evangélikál/ pünkösdi, katolikus, ortodox, protestáns és faji/etnikai. A CCT négy feladatkörrel foglalkozik: 1. a Szentháromság Istenről való közös hitvallás ünneplése 2. észrevenni a Szentlélek vezetését imádságon és teológiai dialóguson ke-

resztül, 3. közösséget és kölcsönös támogatást nyújtani egymásnak, 4. egymás jobb megértésére való törekvés *a közös erősítésével, a különböző megértésével.*

Krisztus Egyházainak Nemzeti Tanácsa. (Eredeti rövidítés: NCCCUSA. Ez a szervezet felel meg a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának), 1950-ben alakult, és alkotmányának előszavában kijelenti, hogy „a keresztény közösségek olyan társulása, amely az Evangéliumban kijelentett Jézus Krisztust, Isten megtestesült Igéjét úrnak és megváltónak vallja. Az egyes felekezetek e szervezetben arra kötnek szövetséget, hogy az Egyház egységét egyre inkább kézzelfoghatóvá tegyék. A Nemzeti Tanács 35 keresztény közösséget számlál tagjai között. Ezek a protestáns, anglikán, ortodox, evanglikál és történelmi afro-amerikai egyházak különböző csoportjait foglalják magukban. Az NCCCUSA a megfelelő bizottságain keresztül világméretben ismert és elismert olyan szervezet, amely különösen is kiáll az emberi jogokért, és küzd a szociális igazságtalanságok ellen. A Hit és Egyházszervezet Bizottsága, az Egyházak Világtanácsa mintájára magában foglalja az Amerikai Római Katolikus Egyházat, valamint nem tag egyház evanglikál és pünkösdi közösségeket is.

A Krisztusban Egyesülő Egyházak (Eredeti rövidítés: CUIC.) az amerikai egyházak egyesítési/egyesülési folyamatainak ad keretet és 2002-ben alakult.

A Déli Keresztény Vezetők Konferenciája (Eredeti rövidítése: SCLC.) a híres Montgomery busz bojkottal kezdődött Alabamában, 1956-ban. A szervezet első elnöke Dr. Martin Luther King lelkész volt és mind a mai napig ökumenikus keretek között a történelmi afro-amerikai egyházak között tevékenykedett. Továbbá azokkal az egyházakkal tartott szoros kapcsolatot, amelyek ökumenikus erőfeszítéseket tettek az amerikai társadalom rasszizmustól való megszabadítása érdekében.

Az Evanglikálok Nemzeti Egyesülete (Eredeti rövidítés: NAE.) 1942-ben alakult. Több mint 60 felekezetet és közösséget számlál a Mennonita Testvérek egyházától kezdve, Isten Gyülekezetén át az Üdvhadseregig és Isten Egyházaig. Támogatja azon egyházak ökumenikus testvériségét és közös hangját, akik hisznek a Szentírás betű szerinti tévedhetetlenségében, a Szentlélek ajándékaiban és a missziói buzgóságban. Ez a keresztények legnagyobb ökumenikus testülete, akiket általában „evanglikáloknak és pünkösdistáknak” neveznek.

Ne feledkezzünk meg az amerikai egyházak helyi, megyei, állami szintű ökumenikus tanácsainak bátor erőfeszítéseiről se. Sok településen, majdnem minden gyülekezet és azok lelkészei részt vesznek ezeknek tanácsoknak a munkájában. E helyi és regionális tanácsok minden évben más városban megrendezik a Keresztény Egység Nemzeti Műhelyét, és saját városaikban a Ökumenikus Imahét istentiszteleteit.

Nem utolsósorban említjük a teológiai fakultások, szemináriumok ökumenikus erőfeszítéseit a felekezeti jellegű lelkészképzők nyitottak más felekezetek jövőbeli lelkészeinek képzésére, akár rendes, akár vendéghallgatóként.

Az Egyesült Államok keresztényei, kezdve a gyülekezetektől egészen az országos egyházakig nagyra értékelik az olyan társadalmi kérdések jegyében szervezett imádságokat, mint a szegénység, egészségügy, vallásszabadság, nemzeti érdek, stb. Az Ökumenikus Imahétten kívül sok ökumenikus program kerül megrendezésre, a Hálaadás napján, Szilveszter estéjén, Hamvazószerdán, Nagypénteken, a Nők Ökumenikus Világimanapján és az Amerikai Nemzeti Imanapon. A résztvevők a testvériség mély pillanatait élhetik át ezeken az alkalmon, amikor a Szentlélek segít mindnyájuknak, hogy a meglévő különbségeket és gyanakvásaikat félretegyék és megteremtsék az egység és bizalom fontos pillanatait.

A KRISZTUS-HIVÓK EGYSÉGÉÉRT MEGTARTOTT IMAHETEK TÉMÁI

1968 volt az az esztendő, amikor először készített közös hivatalos dokumentumot az EVT Hit és Egyházszervezet Bizottsága, valamint a Keresztény Egység Előmozdításának Pápai Tanácsa.

- 1968** Dicsőségének magasztalása – Ef 1,14
- 1969** Szabadságra vagyunk elhíva – Gal 5,13
- 1970** Isten munkatársai vagyunk – 1Kor 3,9
- 1971** A Szentlélek közössége – 2Kor 13,13
- 1972** Új parancsolatot adok néktek – Jn 13,34
- 1973** Urunk, taníts minket imádkozni – Lk 11,1
- 1974** Minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr
– Fil 2,1–13
- 1975** Isten szándéka: Krisztusban egybefoglal mindeneket – Ef
1,3-10
- 1976** Isten gyermekei legyünk, vagy az a hivatásunk, hogy le-
gyünk, amik vagyunk – 1Jn 3,2
- 1977** A reménység nem csal meg többé – Róm 5,1–5
- 1978** Nem vagytok idegenek – Ef 2,13–22
- 1979** Szolgáljatok egymásnak Isten dicsőségére
– 1Pt 4,7–11
- 1980** Jöjjön el a Te országod! – Mt 6,10
- 1981** Egy Lélek – sok ajándék – egy test – 1Kor 12,3–13
- 1982** Hogy megtalálják hajlékukat nálad, Urunk
– Zsolt 84,5
- 1983** Jézus Krisztus a világ élete – 1Jn 1,1–4
- 1984** Az a hivatásunk: legyünk egyek Urunk keresztje által –
1Kor 2,2; Kol 1,20
- 1985** Halálból az életre Krisztussal – Ef 2,4–7
- 1986** Tanúim lesztek ApCsel 1, 6–8
- 1987** Krisztusban egyek – új teremtés – 2Kor 6,17
- 1988** Isten szeretete elúzi a félelmet – 1Jn 4, 18
- 1989** Közösséget építünk, egy test vagyunk a Krisztusban – Róm
12,5–6
- 1990** Hogy mindnyájan egyek legyenek... hogy elhiggye a világ
– Jn 17,21

- 1991** Dicsérjétek az Urat minden nemzetek – Zsolt 117; Róm 15,5–13
- 1992** Menjetek el, veletek vagyok mindenkor – Mt 28,16–20
- 1993** A krisztusi egységért: teremjétek a Lélek gyümölcsét – Gal 5,22–23
- 1994** Isten népe feladata, hogy egy legyen szívében és gondolataiban – ApCsel 4,23–27
- 1995** Koinónia: közösség Istennel és egymással – Jn 15,1–17
- 1996** Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek – Jel 3,14–22
- 1997** Krisztusért kérünk, béküljete meg és engesztelődjete ki Istennel – 2Kor 5,16–21
- 1998** Gyöngeségünkben is segítségül siet a Lélek – Róm 8,26
- 1999** Ő majd velük lakik, ők pedig népévé lesznek – Jel 21,3
- 2000** Áldott legyen az Isten, aki megáldott bennünket Krisztusban Ef 1, 3
- 2001** Én vagyok az út, az igazság és az élet – Jn 14,6
- 2002** Nálad van az élet forrása – Zsolt 36,10
- 2003** Ez a kincsünk cserépedényben van – 2Kor 4,7
- 2004** Az én békességemet adom nektek – Jn 14,27
- 2005** Krisztus az egyház egyetlen fundamentuma – 1Kor 3,1-23
- 2006** Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük. – Mt 18,20
- 2007** ... a süketeket is hallóvá teszi, a némákat is beszélővé. – Mk 7.37
- 2008** ... szüntelenül imádkozzatok! – 1Thessz 5,17

NÉHÁNY JELENTŐS ADAT AZ IMAHETEK TÖRTÉNETÉBŐL

- 1740** körül Skóciában ismeretes egy olyan pünkösdi mozgalom, amely Észak-Amerikából indult és célul tűzte ki az imádkozást minden egyházért, minden egyházzal együtt.
- 1820** James Haldane Stewart tiszteletes kiadja javaslatait „A keresztények általános egysége és a Szentlélek kiáradása” címmel.
- 1846** Megalakul az Evangéliumi Aliánsz. Ötven felekezetből 921 résztvevő gyűlt össze Londonban. Bevezették a minden év első teljes hetében rendezendő imahetet a Krisztusban hívők egységéért.
- 1867** Az anglikán püspökök első Lambeth Konferenciáját tartják. A konferencia határozatainak bevezetőjében hangsúlyozzák az egységért való imádság fontosságát.
- 1886** Magyarországon először hirdetnek meg Imahetet. A Kálvin Téri Református Gyülekezet Baldácsi termébe hívják a résztvevőket.
- 1894** XIII. Leó pápa szorgalmazza az „egységért imanyolcad” gyakorlását a pünkösdi ünnepkör keretében.
- 1908** Megtartják a Paul Wattson katolikus lelkész által kezdeményezett egységért hirdetett imanyolcadot.
- 1926** A Hit és Egyházszervezet Mozgalom elindítja a „Javaslatok a keresztyén egységért folytatott imanyolcad megtartására” című felhívásának terjesztését.
- 1935** Paul Couturier francia abbé szót emel az egyetemes imahét a Krisztus-hívők egységéért megtartása érdekében. A hívek Krisztus végakarata értelmében imádkozzanak együtt.
- 1958** A lyoni Unité Chrétienne központja és az Egyházak Világtanácsa Hit és Egyházszervezet Bizottsága együtt kezdi meg az imahét anyagának közös előkészítését.
- 1964** A II. Vatikáni Zsinat ökumenizmusról szóló dekrétuma hangsúlyozza, hogy az ökumenikus mozgalom lelke az imádság és egyúttal szorgalmazza az imahét rendszeres megtartását.
- 1966** Az Egyházak Világtanácsa Hit és Egyházszervezet Bizottsága és a vatikáni Keresztény Egység Előmozdításának Pápai

- Tanácsa közösen kezdi meg az imahét szövegének előkészítését.
- 1968** A közösen készített imaheti anyag hivatalos használatbavételének első esztendeje.
- 1975** Az imaheti közös anyagot első ízben készíti egy helyi ökumenikus csoport Ausztráliában.
- 1995** II. János Pál pápa *Ut unum sint* kezdetű körlevelében állást foglal az ökumenizmus mellett, amelyet belső szükségserűségnek és visszafordíthatatlan folyamatnak nevez.
- 1997** Grazban a II. Európai Ökumenikus Nagygyűlés helyesli és szorgalmazza az imahét rendszeres megtartását.
- 1998** Ötven éves az Egyházak Világtanácsa, ebből az alkalomból a zimbabwei Hararéban tartották a jubileumi világgyűlést. Februárban magyar állásfoglalás is született a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa ünnepi ülésén, amelyen a Katolikus Egyház képviselői megfigyelőként vettek részt. Közösen hívták fel a hazai egyházakat a krisztushívők egységének munkálására és a közös imahetek megtartására.
- 2004** Megegyezés született, hogy az imahét anyagát közösen publikálják, azonos formában adják ki az EVT és az Egység Titkárság szervei. Az ökumenikus imahetek gyümölcsei és eredményei felfedezhetők az elmúlt évek nemzetközi és hazai egyházi életében egyaránt.

FÜGGELÉK

Jézus Krisztus világossága ragyog mindannyiunkra – reménység Európa megújulására és egységére

címmel került megrendezésre az elmúlt év szeptemberében az erdélyi Nagyszebenben a 3. Európai Ökumenikus Nagygyűlés, az Európai Egyházak Konferenciája és Püspöki Konferenciák Európai Tanácsa szervezésében.

E nagyszabású, közel háromezer fő részvételével zajló négynapos konferencia – az európai integráció felgyorsult és a társadalmi megoldásokkal együtt újabb és újabb társadalmi feszültségeket hozó folyamatában – kereste az örökérvényű teológiai válaszok jelenben hatásos és hiteles kifejezőmódjait, más szóval a maga krisztusi életének hatékonyabb és meggyőzőbb formáit.

A konferencia fényeiről és árnyoldalairól sok beszámoló hangzott el az ősz folyamán. Egybehangzó pozitívum volt azonban a főelőadások magas színvonalának elismerése. Ezeknek az előadásoknak a helyszínen történő elemzésére, megbeszélésére nem sok lehetőség adódott. Ugyanakkor minderre – különösen is a modern kommunikációs eszközök tudatában és birtokában – lehetőség van.

Azt reméljük, hogy az alábbi három előadást e füzet útján sokan megismerik, kisebb-nagyobb közösségekben átbeszélnek, elemzik ütköztetik, s mindezzel az ökumené ügyét szolgálják kis és nagy világunkban egyaránt.

Walter KASPER

Krisztus világossága és az Egyház

A 3. Európai Ökumenikus Nagygyűlés témája, „Krisztus világossága ragyog mindannyiunkra”, Nagyszebenre lett szabva. Évszázadok folyamán magyarok, románok, ortodoxok, római katolikusok, görög katolikusok és protestánsok éltek együtt itt Erdélyben. Csaknem minden európai ökumenikus kérdés visszatükröződött itt e vidéken. És nem szabad azt sem elfelejtenünk, hogy 2007-ben Nagyszeben Európa kulturális fővárosa.

1. A régió összetett történelme azt mutatja, hogy a „Krisztus vi-

lágossága ragyog mindannyiunkra” téma nem valami könnyű fogás. Éppen ellenkezőleg. Olyan kérdéseket tesz föl, amelyek egyesekben ellenkezést váltanak ki. Jézus Krisztus fénye valóban mindenki arcán ragyog, a nemkeresztényekén is, a muszlimokén is? Azok arcán is ragyog, akik semmit sem tudnak Jézus Krisztusról, és sok olyan emberen a mai Európában, akik ugyan ismerik Őt, mégis visszautasítják az üzenetét, előnyben részesítve a sötétséget a fényvel szemben (Jn 3,19)? Azokén is ragyog, akik üldözik Jézus Krisztust és követőit?

Nem gondolom, hogy ez könnyű és ártalmatlan téma lenne. De az okos ökumenikus előkészítő bizottság egy széles ölelésű témát adott nekünk ezen idézettel János evangéliumából, amely az igazi világosságról szól, amely megvilágosítja az embereket Jézus Krisztus által (Jn 1,9). Jézus Krisztus úgy beszélt magáról, mint a világ világosságáról (Jn 8,12). Ebből kiindulva kell ezt magunkra vonatkoztatni, „Krisztus világossága és az Egyház”, és szélesebb összefüggésben „Krisztus világossága és a világ”.

E módon mi mind szilárd bibliai alapokon állunk a témával kapcsolatban. Bármi is osztja meg az ortodox, protestáns és római katolikus keresztényeket, a hitünk Jézus Krisztusban összeköt bennünket. Mi, mint keresztények hisszük, hogy Jézus Krisztus az élet fényeként adatott nekünk, amely fény beragyogja arcunkat a keresztség által, amelyben mindnyájan részesedünk, ahogy az egyházatyák azt megvilágosodásként leírták (*photizmosz*). Valamennyien elmondjuk a Hitvallásban, hogy hiszünk Jézus Krisztusban, aki világosság a világosságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől. Mi mindnyájan hisszük, hogy ő a megváltója és üdvözítője minden embernek és a világnak.

Azt hiszem, hogy fontos a találkozóink kezdetekor eldöntenünk, hogy nem csodálkozunk a köztünk lévő különbségeken, hanem hitünk közös alapjaira gondolunk. Az ökumené közös megvallása a hitnek az egy Istenben, az egy Jézus Krisztusban, az egy keresztségben, az egy Anyaszentegyházban, ahogy erről a közös Hitvallásunk tanúskodik. Az ökumenikus mozgalom az Egyházak Ökumenikus Tanácsa (EÖT/EVT) alapvető megfogalmazása szerint azon egyházak közössége, akik megvallják Jézus Krisztust uruknak és megváltójuknak, és ennek következtében készek dicsőíteni az egy Istent, az Atyát, a Fiút és a Szentlelket. Ez a mi közös bázisunk az elkövetkező napokban. Enélkül homok-, vagy légvárat építünk.

Az ökumené megajándékoz bennünket a ténnyel, hogy ez az alap. Továbbá újra fölfedezte, hogy mi nem vagyunk egymás számára idegenek vagy versenytársak, hanem testvérek Jézus Krisztusban. Nem lehetünk elég hálásak ezen ajándék miatt. Sohasem szabad elveszíteni emiatti örömünket. Nem válhatunk keserűvé, ha különbségek és nehézségek lépnek föl. Sohasem szabad, hogy lebeszéljenek bennünket azok, akiknek szemében az ökumené nem más, mint különböző dolgok összemosása. Számunkra az ökumené egy föladat, amelyet Jézus Krisztustól kaptunk, aki ezt mondta: „legyenek mindnyájan egy” (Jn 17,21). Az ökumené a Szentlélek irányítása alatt áll (Unitatis Redintegratio 1,4), és az idők jeleire válaszol. Kezet szorítunk mindannyian egymással, és nem engedjük el egymást.

2. Ezt a kincset cserépedényben hordozzuk (2Kor 4,7). Ugyanarra építettük életünket. Jézus Krisztusra, de szétvált egyházakban. Ezáltal Jézus Krisztus akarata és parancsa ellen teszünk. Tehát nem tekinthetjük e szétválást magától értődőnek és elkendőzhetőnek. Mivel mindez Jézus Krisztus akarata ellen van, ezért a bűn kifejeződése. Annak jele, hogy félünk a történelem adta föladatunktól, Jézus Krisztus világosságáról tanúságot tenni, és együtt dolgozni az emberek közti béke érdekében.

A megosztottságunkkal elhomályosítottuk Jézus Krisztus világosságát sok ember előtt, és nehezzé tettük számukra, hogy komolyan együttműködjenek Vele. A történelem azt mutatja, hogy széttagoltságunk részben felelős Európa megosztottságáért és elvilágiasodásáért. Megosztottságunk felel részben a tényért, hogy sok ember kiábrándul az Egyházból, és kérdőre vonja azt. Nem lehetünk elégedettek egyházaink állapotával. Nem mímelhetjük, hogy a „szokásos módon megy az üzlet”. Az ökumenén kívül nincs komolyan vehető másik út. Minden más ellenkezik Isten és a világ iránti felelősségünkkel. Az egység kérdése kell, hogy izgasson és belülről égessen bennünket.

3. Mit tehetünk? A gyógykezelés előtt szükséges a vizsgálat. A Hittani Kongregáció legutóbbi megnyilatkozásában egyházunkban, a római katolikus egyházban, nyilvánvalóvá váltak a különbségek, amelyek sajnos léteznek, és emlékeztetnek bennünket az előttünk álló föladatra. Tudom, hogy sokan, főleg a protestáns testvéreim közül megsértődtek. Én sem vagyok közömbös iránta, sőt tudom, hogy nehézségeket támaszt. Barátaim sértődése és fájdalma az én sértődésem és fájdalmam is. Nem állt szándékunkban megsérteni

vagy kisebbiteni senkit. Tanúságot kívántunk tenni az igazságról, és ugyanezt elvárjuk más egyházaktól is. Más egyházak nyilatkozatai sem mindig kedvünkre valók, és az sem, amit rólunk mondanak. De mi az, amit vártunk? A kényelmes ökumené és hamis ökumené, amely mindig nyájaskodik, nem visz messzire bennünket. Az egyetlen előre vezető út a párbeszéd igazságban és világosságban.

Természetesen fontos, hogy túl a különbségeken és a sajátos arceleinken, ne veszítsük szem elől mindazt, amit már most közösen birtoklunk, ami fontos nekünk. Ez is tisztán kifejeződött a megnyilatkozásban. Világosan kijelenti, hogy Jézus Krisztus azokban az egyházakban és egyházi közösségekben is megváltóként jelen van, amelyek elkülönültek tőlünk. Ez egyáltalán nem kis dolog. Néhány évvel ezelőtt egy ilyen állítás teljesen elképzelhetetlen lett volna, s nem vagyok biztos abban, hogy mindegyik ökumenikus partnerünk ugyanezt mondaná rólunk. A különbségek nem érintik a keresztény mivoltunkat, nem érintik a megváltás kérdését. A különbségek a megváltás közvetített módjához kapcsolódnak és az Egyház látható létformájához. A római katolikusok és ortodoxok számára ezek nem elhanyagolható kérdések. Az Egyház a megtestesülés titkának analógiájára (LG8) formáltatott. Látható, mint Egyház, és látható mint intézmény is. És ki tagadhatná, hogy még mindig nincs egyetértés közöttünk ebben a kérdésben!?

E ponton mi is érintjük a gordiuszi csomót, amely sajnos még nincs megoldva. Amíg nem vagyunk egy az Egyház megértésében és még kevésbé az eukarisztia megértésében, addig nem gyűlhetünk az Úr egyazon asztala köré enni az egy eukarisztikus kenyérből, vagy inni az egy eukarisztikus kehelyből. Ez az álláspont sokaknak támadó és sértő. De nem segít a sebek elrejtése. Föl kell tárnunk azokat még akkor is, ha fáj. Csak azután tudjuk kezelni azokat, és Isten segítségével meggyógyítani.

4. Ezen elemzés után hadd szóljunk valamit a gyógymódról is. Nem kell szégyellnünk mások előtt bevallani ama szörnyű fájdalmakat, amelyeket már eddig is a megosztottságunkkal okoztunk. Minden történelmi bizottság, amely az utóbbi időben összeült, azt tanúsítja, hogy az esetek többségében az egyoldalú hibáztatás nem igazolható. Rendszerint mindkét fél hibás. Ezt komolyan kell venni, megbánni és kérni Isten és a testvérek bocsánatát. Új kezdet csak az emlékezet megtisztításával lehetséges. Nincs ökumenikus haladás megtérés és bűnbánat nélkül. Ez megköveteli a megújulás és a hitújítás iránti

készséget, amelyre szüksége van minden egyháznak. Éspedig minden egyháznak magával kell kezdenie.

Abban az igyekezetben, hogy mozduljunk el a megosztottságtól az egyetértés irányába a régi módszer, nevezetesen, hogy mutassunk rá a közös pontokra, már sokszor eredményre vezetett. Gondolok itt a megigazulás alapvető tanára. Idővel e módszer elévült. Jelenleg nem mehetünk már sokkal tovább ezen az úton. Számomra még sincs ok az elkeseredésre. Be tudjuk mutatni álláspontunkat mindenki számára tisztességes és meggyőző módon. Azon a pozitív úton tehetjük ezt, amely sem nem polemizáló, sem nem szűklátókörű. Annak a reményében tesszük ezt, hogy ez az „ajándékok cseréje” – ahogy II. János Pál pápa mondta – lehetséges. Más szóval: tudunk tanulni egymástól. Ahelyett, hogy a legkisebb közös többszörösre korlátoznánk magunkat, gazdagíthatjuk egymást a nekünk adott kincsekkel.

Ezen az úton sok jó dolog történt az elmúlt évtizedekben. Mi, római katolikusok tanultunk a protestánsoktól Isten Igéjének jelentőségét illetően. Ezzel egyidejűleg ők tanultak tőlünk a liturgia jelentőségéről és módjáról. Római katolikusok és protestánsok hálások ortodox testvéreiknek a titkok iránti sokkal nagyobb érzékükért. Így Nyugaton például növekszik az ikonok, szentképek szeretete. Ezek példák, amelyek még szaporíthatók. Még nem ismerjük egymást eléggé, így még nem is szeretjük egymást eléggé.

Természetesen biztosak vagyunk abban, hogy végül is nem mi fogjuk az egységet létrehozni. Ez nem lehet a mi teljesítményünk. Mindez Isten Lelkének ajándéka lesz. Egyedül Ő tudja megbékíteni a lelkeket. Nekünk azonban imádkoznunk kell az egység Lelkéért. Ez az, amiért a lelki ökumené az ökumené központja és szíve (UR8).

5. Az Egyház látható egysége nem önmagában a végcél. Senki, még maga az Egyház sem létezik önmagáért. Jézus Krisztus imádkozott, hogy mindnyájan egy legyenek, hogy a világ higgyn (Jn 17,21). A keresztények egysége a világ egységéért rendeltetett. A mi helyzetünkben különösen Európa egységesítéséért. Jézus Krisztus világosságának köszönhető, hogy Európa egyesült és naggyá lett. A nagy szentek Európa történetének kezdetétől jelen vannak, és azóta is: Márton és Benedek, Cirill és Metód, Ulrich, Adalbert, asszonyok, mint magyarországi és türingiai Erzsébet, Lengyelország, Szilézia és Németország Hedvigje, a svéd Brigitta és sokan mások. Nem gondol-

hatunk Európára a reformátorok, Johann Sebastian Bach, vagy az olyan mártírok nélkül, mint Dietrich Bonhoeffer volt.

Azokat, akik azt kérdezik, hol vannak Európa keresztény gyökerei, meg kellene hívni egy utazásra Gibraltártól kezdve Spanyolországon, Franciaországon, Németországon, Skandinávián és Lengyelországon keresztül Észtorszáig, vagy Rómától kezdve Konstantinápolyon és Kijeven keresztül Moszkváig. Találkoznak majd egymástól nagyban eltérő emberekkel és hallanak igen változatos nyelveket, de mindenütt meg fogják találni a keresztet, és minden régi város közepén a székes-egyházakat. Csak akkor érvelhetnek Európa keresztény gyökereivel szemben, ha becsukott szemmel járnak. A modern időkben sem volt gyümölcs nélküli az európai kereszténység. Az ember méltóságának korszerű elve és az egyetemes emberi jogok is a zsidó-keresztény kultúrából erednek. Nem kell csapásként fölfognunk a modernitást, de védenünk kell az önpusztítástól.

Sajnos, Európa gyakran elárulta küldetését: A keresztények közötti sok háború, a gyarmatok kifosztása és más népek leigázása, a két szörnyű világháború az elmúlt évszázadban, két diktatúra, amelyek isten- és emberellenesek voltak, a hatmillió zsidó és más áldozatot hozó Shoa Európa szívében és Európa által történt. Ma Európát nemcsak az árulás veszélyezteti, hanem maguknak az értékeknek az elvesztése. Az elsődleges veszély nem az istentelenség ténye, hanem Isten elfelejtése. Az a feledékenység, amelyet Isten parancsolatai iránt mutatunk. A közömbösség, fölszínesség, önközpontúság, és a közös célokért való cselekvés és áldozathozatal hiánya. Mintha vulkánon vagy puskaporos hordón táncolnánk. Az új kihívások már minden nyitott szemű kortársunk előtt világosak. Csak néhányat említek: a globalizálódó világunkban az igazságosság hiánya az egekbe kiált, a könyörtelen terrorizmus fenyeget, és őszintén szembe kell néznünk az iszlámmal is.

Egy határozatlan, ilyen-olyan vallásosság nem vezet sehová. A kereszténységet sohasem óvta meg alkalmazkodása a világhoz. „Ne ti alkalmazkodjatok e világhoz” – mondja Pál apostol (Róm 12,2). Új evangelizációra vagytok elhívva. Ehhez szilárd, elkötelezett és élő hit szükséges. Európa nem lehet csak gazdasági és politikai egység. Európának szükséges van arra, hogy egy közös látomásban és közös értékekben osztozzon. Európának és nekünk, európai keresztényeknek föl kell ébrednünk. Európának ki kell állnia önmagáért, történelmé-

ért, és azokért az értékeiért, amelyek már egyszer naggyá tették, és amelyeket a jövő számára is meg kell őriznie. Ez mi közös földadatunk.

Célunk az egység, nem az egyformaság. A kultúrák változatossága gazdagság. Bennünket azonban egyesít az Isten által minden embernek megadott méltóság, az élet szentsége, az együttélés igazságban és közösségvállalásban, valamint a teremtés, a megbocsátás és a szeretet megővése.

Mindannyiunknak jelnek és tanúnak kell lennünk, a fenti értékek Evangéliumtól inspirált eszközeivé. Tisztelnünk kell más vallások különbözőségét, de legyen bátorságunk a mi különbözőségünk hordozásához is. Legyen bátorságunk kiállni, mint keresztényeknek, a mi „másságunkért”, Jézus Krisztus világosságáért, ami mindannyiunk arcán ragyog, és tárjuk ezt a világ elé, mint annak legsürgősebb szükségét. Mert ki adhat nekünk jobbat? Hol máshol találjuk meg az élet ígét? (Jn 6,68).

*Fordította: KOLONITS Veronika,
(Keresztény Ökumenikus Baráti Társaság, KÖT)*

Wolfgang Huber

Krisztus Világossága és az Egyház Egység, Szellemisség és Bizonyságtétel

1. Aki csak egy pillantást is vet a Szentírásba, arra árad a világosság. „Világosságom és segítségem az Úr, kitől félnék?” Így van megírva a zsoltárban (Zsolt. 27,1).

Keresztelő János – így mondja János evangéliuma – „tanúként jött, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról, és hogy mindenki higgynen általa. Nem ő volt a világosság, de a világosságról kellett bizonyosságot tennie” (János 1,7-8.). És Jézus Krisztus, akire a Keresztelő utal, a János evangéliuma tanúsága szerint ezt mondja önmagáról: „Én vagyok az világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága” (János 8,12).

A keresztyénség ünnepeit valamennyi egyházunkban a világosság szimbóluma jellemzi. A zarándokúton, amely minket ide, Nagyszebenbe vezetett, erre a nagygyűlésre, sok gyertyát készítettek és gyújtottak, előjeleként a nagygyűlésnek, amelyre itt összejöttünk. A

gyertyák fénye Krisztus világosságának az előjele. Krisztus, a világosság keresztültör minden sötétségen.

Húsvét ünnepén minden felekezet istentiszteletén ünnepélyesen felcsendül a váltakozó ének a liturgus és a gyülekezet között: „Krisztus, világ világossága – Istennek hála mindörökké.” Mialatt a húsvéti gyertya fénye lassanként megvilágítja a sötét templomot, megtesszük az utat a halál sötétségéből az élet világosságába, amelyet Krisztus ajándékoz nekünk.

Az Apostolok Cselekedetei beszámolója szerint az első Pünkösdön tüzes nyelvek vezették egymáshoz Krisztus követőit. A világosság lesz a tájékozódás jelképe a keresztyén életvitelben is: „éljetekek úgy, mint a világosság gyermekei. A világosság gyümölcse ugyanis csupa jóság, igazság és egyenesség” (Ef 5,8).

A fény nem osztható. Ezért már az Óegyház a világosságot a Szentháromság szimbólumának tekintette. Ahogyan egy láng világossága, amelyet az Atya továbbad a Fiúnak és a Szentléleknek mindannyiszor új, és mégis ugyanaz, így van ez Isten háromszemélyűségének titkával is.

Krisztus világossága egyesít. Körülveszi és átjárja azokat, akik Jézust követik. A három-egy Isten egysége ökumenikus közösségünk legfontosabb biztosítója és legfontosabb hajtóereje.

2. Krisztus világossága szellemiségünk forrása, betölti a szívet, lelket és szellemet. Nekünk szabad ebben a fényben élnünk és a fény gyermekeiként bizonyosságot tennünk gyümölcseiről – amelyek jóság, igazságosság és igazság.

Ennek a nagygyűlésnek a témája nagy erővel indít arra, hogy közös keresztyén szellemiségünk kincsét újra tudatosítsuk önmagunkban. Ez a bátorítás éppen jókor jön. Mert manapság sokan keresik a szellemiséget. Eközben tekintetük sokszor a távolba téved. De mindenekelőtt újra fénylővé és zengővé kellene tenni a keresztyén hagyomány szellemi mélységét és formáló erejét európai földrészünk számára. Mi egyházak közösen képesek vagyunk arra, és kötelességünk is abban támogatni az európai embereket, hogy felismerjék annak a szellemi tapasztalatnak mélységét, amelyet földrészünk keresztyén hagyománya tartalmaz.

Ennek a feladatnak a szolgálatában a keresztyén imádkozás és hitvallás, éneklés és gondolkodás történelméből közösen létrehozhatnánk szellemi kulcsszövegek egy kánonját. Egy ilyen gyűjtemény

sokak számára a jelenbe hozná keresztyén hagyományunk gazdagságát. Segítene abban, hogy a ránk maradt szövegek erejét újra felfedezzük, és tudatára ébredjünk a belőlük sugárzó iránymutatásnak. Segítene akkor, amikor emberek szellemiséget közölnek másokkal, közösen fejezik ki örömeiket vagy gyászukat, vagy jól ismert, vagy új utakon – például egy zarándoktúrán – rátalálnak a keresztyén szellemiség nyelvére.

A sokféle újra felébredt érdeklődés a szellemiség iránt fontos ellensúlya korunk materializmusának és hajszoltságának. A szellemiség iránti igényben jelentkezik a tiltakozás a gazdaság mindenre kiterjedő uralmi igényével szemben, amely még a lélek ökonomizálásától sem riad vissza, hacsak megálljt nem parancsolunk neki. A szellemiség egyházunk kincse, amelyet tovább kell fejleszteni és meg kell szilárdítani. Hálásak vagyunk azokért a szellemi közösségekért, amelyekben ez a szellemiség különösen elevenen él. A hallás, beleérzés, hallgatás, imádkozás, csodálkozás és éneklés szerveinek gyakorlásra van szükségük. Ilyen szellemi mélységből jutunk tetteinkben, szavainkban és vigasztalásunkban új, szellemi alapokon nyugvó világosságra.

3. A keresztyén spiritualitás megújulása döntő alapfeltétele az egyházak közös bizonyágtételének világunkban. Annak tudata, hogy a bizonyágtétel közös, mindig felelevenül, amikor istentiszteletet ünneplünk. Mert minden istentisztelet túllép annak a közösségnek a határain, amelyik ott összegyülekezett; minden istentiszteletben Krisztus egy Teste van jelen. Egyházaink minden közös tevékenységének az ökumenikus szellemiség, a közös hallás és imádkozás az alapja. Ehhez szükségünk van alapformákra a közös igehirdető istentiszteletekhez éppúgy, mint lépésekre a szakramentális kegyesség terén.

Ennek a közösségnek a szempontjából kimagasló jelentősége van a keresztség kölcsönös elismerésének egyházainkban. Az indíttatást ahhoz, hogy a keresztség kölcsönös elismerésének világos formát adjunk, Walter Kasper bíborosnak és a pápai egységtanácsnak köszönhetjük. A 2002-es évben terjesztettek elő egy ilyen javaslatot. Hálás vagyok azért, hogy a Németországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa ezt az impulzust elfogadta. Ebben az évben április 29-én tizenegy egyház képviselői Magdeburgban aláírták a keresztség kölcsönös elismeréséről szóló egyezményt. Ennek az okmánynak a kulcsmondata így hangzik: valamennyi aláíró egyház elismer „minden, Jézus parancsa szerint az Atya a Fiú és a Szentlélek nevében a víz alá merítés

vagy vízráöntés jegyével végzett keresztelést”. Világos, hogy ezek a szavak Jézus keresztelési parancsának adnak elsőbbséget azzal a kérdéssel szemben, hogy az egyes egyházakban milyen módon jogosították fel azokat a szolgálattevőket, akik a szentséget kiszolgáltatják. Meggyőződésem, hogy egy ilyen szemlélet, amely Jézus parancsának vagy meghívásának adja az elsőbbséget a szolgálat különböző értelmezéseivel szemben, megnyitja az utat az úrvacsorai közösség kérdésének megválaszolásához is. Nem volna szabad ennek a kérdésnek megválaszolására irányuló fáradozásainkban meglankadnunk. Mindenütt, ahol különböző egyházakhoz tartozó emberek ökumenikus családokban, ökumenikus jellegű szellemi közösségekben vagy más élet- és munkaközösségekben összetartoznak egymással, megmutatkozik, hogy milyen sürgős az előrelépés ezen az úton. Az emberek érdekében kell utakat keresnünk, amelyeken a lelkészi szolgálat és az úrvacsora kérdésében fennálló különbségeket nem összemossuk, hanem kölcsönösen elismerjük azokat, mint Krisztus egy világosságához vezető különböző utakat.

Mert mint egyházak felelősek vagyunk azért, hogy az emberek kötődése Jézus Krisztushoz, aki személyes életük világossága is, ne lazuljon, hanem szilárduljon. Együtt állunk az előtt a feladat előtt, hogy az emberek számára egyházi otthonuk ne váljék idegenné, hanem meghitt maradjon, és egyre meghittebbé váljék. És azokkal az emberekkel szemben, akiknek a mi hitünk idegenné lett, közös feladatunk, hogy Krisztus világosságát ne sötétítsük el, hanem fényének szabad folyást engedjünk. Európa vallásilag plurális világában az ökumenikus közösség nemcsak egy, az evangélium által megkövetelt bizonyágtétel, hanem elemi része a közös feladatnak: „számot adni mindenkinek, aki számon kéri tőletek a bennetek élő reménységet” (1 Péter 3,15). Ökumenikus közösségünk jellegének nagy jelentősége van abból a szempontból, hogy evangéliumhirdetésünk hitelesnek bizonyul-e. Ezért döntő próbája megbízhatóságunknak, hogy sikerül-e közösségünket szellemiségben és Isten szolgálatában továbbfejleszteni.

4. A Niceai és a Konstantinápolyi Zsinatokkal együtt valljuk: „Hiszünk... az egy Úr Jézus Krisztusban, Isten egyszülött fiában, aki az Atyától született az idők kezdete előtt: Isten az Istentől, Világosság a Világosságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől...”. A Hitvallás egy konszenzushoz igazodik, amely elénk adatott; nem rendelkezhe-

tünk fölött. És mert az egyház egysége Krisztusban, mint az egyház urában gyökerezik, valójában csak egy egység lehet. Ezen a bizonyosságon nyugszik ökumenikus szellemiségünk. Az egységért az igazságban folytatott küzdelem határozza meg egyházaink történetét a kezdet óta. Ez a küzdelem a keresztyénség történelmének fő témája. Ez ott is meghatározó marad, ahol az igazságért folytatott küzdelem szakadásokat vont maga után. Azonban mivel ez így van, kötelességünk, hogy mindkettőt komolyan vegyük: az egység parancsát éppúgy, mint a küzdelmet az igazságért. Minthogy ez így van, ökumenikus fáradozásaink során mindkettőnek eleget kell tennünk: az egységnek, amely Krisztusban gyökerezik, és a különböző utaknak, amelyek elvezetnek az egyetlen igazsághoz, aki Krisztus maga. Ebből következnek egyházaink különböző útjai. Ugyanakkor ebből következik, hogy különbözőségeinkben is egymáshoz tartozók maradunk.

Az a feladatunk, hogy törekedjünk az egységre, és előmozdítsuk azt, ami Krisztusban már valóság. Azért, hogy az egyetlen igazságért folytatott küzdelmünkben Krisztushoz, az egyház Urához, alapjához és céljához mindenkor igyekszünk mindenkor hűek tudjunk lenni, kölcsönösen tisztelnünk kell egymást. Ez abban a tudatban történik, hogy egy egyházi közösség sem rendelkezik egyház mivolta fölött. Mindegyik egyházat jellemzi mind a kettő: a fény és az árnyék, az igazság és a bűn, a hűség és az árulás, a hit és a hitetlenség. „Hiszek, segíts a hitetlenségemen” (Márk 9,24); ez a segélykiáltás lehet, sőt, ennek kell lennie az egyházak közös kiáltásának.

Csak ilyen alázatosan tehetjük fel az „egyház, mint olyan” kérdését. A voltaképpeni egyház egy a bűnvallásban Isten előtt és bízik kegyelmében; egyengeti az emberek útját Isten szentségéhez; és a megbocsátás ígéletében részesíti őket. Amennyiben egyházaink Isten szavát hallják, együtt tesznek bizonyosságot irgalmasságáról és a felebarátjukkal szemben irgalmasan viselkednek, akkor „voltaképpeni egyházak”.

Ezért érzem mindig ökumenikus szempontból tehernek, amikor a „voltaképpeni egyház” fogalom Érisz almájává válik az egyházak között. A római katolikus hatóságok erre vonatkozó megfogalmazása az ez év július 11-ei hitkongregáció óta már nem nevezhető egy „elismerően rövidre sikerült félmondat”-nak, ahogyan Kasper bíboros még ez év július 9-én fogalmazott a 2000-es „Dominus Iesus” nyilatkozattal kapcsolatban. Most inkább egy új, közös kezdetre van szükségünk.

Mert többé nem magától értetődő, hogy az ökumenikus karaván továbbhalad. Sokkal inkább közösen akarnunk kell ezt a mozgalmat, és meg kell egyeznünk abban, hogy milyen irányban. Nem kellene-e eközben teljes alázatossággal megvallanunk, hogy önmagában egyik egyházunk sem képes a Krisztus fényében levő színek teljes spektrumát megmutatni? Az is ösztönzi ökumenikus fáradozásunkat, hogy önmagában egy egyház sem képes Krisztus világosságát teljességében felfogni, vagy tükrözni. Ha egy egyház azzal az igénnyel állna elő, hogy egyedül benne aktualizálódik Krisztus valósága, és ezzel az egyház alapja, úgy megnehezítené, sőt, hátráltatná magát a közös világitást Jézus Krisztus fényében.

Ezért a protestáns egyházak számára fontos ökumenikus alapszabály azok egyházvoltának tiszteletben tartása, akik az egységért és Krisztus igazságáért küzdenek. Számunkra elképzelhetetlen, hogy a sokféleségben megvalósuló egységhez, vagy a megbékélt különbözőséghez vezető utat másképpen is meg lehet találni. Nem ismeretlenek nekünk a felmerülő nehézségek sem. Ma olyan előfeltételekkel kell ökumenét kialakítanunk, hogy a résztvevő egyházaknak nemcsak az egyházértelmezésük, továbbá az egyházi hivatalról és ordinációról, az írás és a hagyomány viszonyáról, vagy a nők lelkészi funkciójáról alkotott véleményük különböző, hanem arról is különböző elképzeléseik vannak, hogy mit jelent a „látható egység”. Nagyon meglepő is volna, ha a különböző teológiai szempontok és a különböző történelmi tapasztalatok nem tükröződnének az egyház egységéről alkotott eltérő felfogásokban is.

A kölcsönös elismerés és a kölcsönös tisztelet fontos feltétele az ökumenikus haladásnak. Történelmünk szakadásaiért már nem kellene egymásnak szemrehányást tennünk. Amikor a protestáns egyházak ebben az évben a Reformáció ötszáz éves jubileumára készülnek, emlékeznünk kell arra, hogy a Reformáció nem tagadta meg a keresztyénség közös gyökereit. Ellenkezőleg! A reformátorok szándéka nem az volt, hogy új egyházat alapítsanak, hanem hogy legyőzzék a hit elsötétítését, hogy Krisztus fénye világosan sugározzék mindenki-re. A protestáns egyház gyökerei is a Bibliában és az Óegyházban vannak. A reformátorokat a bibliai üzenethez és a keresztyénség közös hitvallásához való hűség jellemezte. És az ebből származó egyház a katolikus/egyetemes egyház, amely keresztül ment a reformáción. Nekünk nemcsak 500 éves közös történelmünk van, hanem

2000 éves történelmünk. Bennünk ebben az értelemben is sokkal több a közös, mint sokszor állítják.

5. Az egyház szerepe Európában az utóbbi kétszáz év alatt mélyrehatóan megváltozott. Európa egyesülésével ez erőteljesebben tudatosodik bennünk. Az európai államok ma messzemenően egy vallássemleges államértelmezést követnek, amely tiszteli és előmozdítja a vallásszabadságot. Az államegyházak kora ezzel véget ért. Azonban az evangélium hatásának történelme továbbra is tart: Isten kegyelmének üzenete hirdettetik, emberek a hitre alapozzák életüket és felbuzdulnak a szeretet cselekedeteire. A keresztyén szabadság gondolata ott is tovább hat, ahol már hiányzik a hivatkozás a gyökereire. Az emberi jogok és a vallásszabadság gondolata, demokratikus államok kialakítása, az igazságra orientált társadalmi intézkedések, a szükségét szenvedő emberek vagy menekültek iránti szolidaritás, a kiengesztelődés és béke Európájának eszméje mind döntő impulzusokat köszönhetnek a keresztyén hitnek, és vele együtt a zsidó hagyománynak. Ezt egyre világosabban érezzük. Ezért az az elképzelés, hogy a hit hagyja magát kitoloncolni a privát szférába, és a társadalmi együttélés a vallás és a hit nyilvános felismerhetősége nélkül is lehetséges volna, túlmegy a realitáson.

Európa modern történelme nyilvánvalóan össze van kötve az egyházatlanítás mozzanataival is. Sok ember felnőtt Európában, anélkül, hogy Krisztusról hallott volna. De ez nem jelenti azt, hogy a modern európai társadalomban többé nem volna hely a hit számra. Az a tétel, hogy a modern európai társadalmak teljes mértékben szekularizáltak, nem felel meg a valóságnak. Sokkal inkább az, hogy az emberek állami gyámkodástól és állami kényszertől szabadon használhatják fel szabadságukat arra, hogy higgyenek, és szabadságukat, amely hitükre épül. A vallásos meggyőződések sokaságában az európai társadalomban a keresztyén hitnek összetéveszthetetlen helye van. Rajtunk múlik, hogy ezzel a hellyel éljünk, és az evangéliumot felragyogtassuk.

Ehhez arra van szükség, hogy konstruktív vitába szálljunk az európai modernnek önértelmezésével. Az evangéliumi hit értékeli és méltányolja a felvilágosodásnak – a Reformáció által is bátorított – olyan impulzusait, mint a személyes szabadság, a vallásszabadság, a polgári jog, az állam és az egyház közötti világos különbségtétel, a kritikus tudomány és a felelősségteljes életvitel szabadsága. Éppen ezen az alapon fordul kritikusan szembe a szabadságnak önkényes-

séggé, a tudományos megismerésnek mindenhatóvá, vagy a gazdasági fejlődésnek bálványimádássá változtatásával.

A Reformáció egyházai és teológiájuk mindig a hit és az értelem szoros és szükségszerű összefüggése mellett szálltak síkra. De mindig és mindenütt a hit feladata, hogy minden értelem értelmezés hatáskörének a határait megmutassa. Mind a hitnek, mind az értelemnek megvan a maga területe; de egymással összefüggésben maradnak. Ma erről kell hitelesen közösen bizonyosságot tennünk azokkal szemben, akik a hitet és az értelmet el akarják egymástól választani. Akár úgy, hogy a hitet az értelemtől szabaddá és ezzel irracionálissá teszik, akár úgy, hogy az értelmet szabaddá teszik a hittől és ezzel abszolutizálják.

6. A Reformáció egyházait képviselem Nagygyűlésünk mai, első plenáris ülésén. Wittenberg hangját hozom Nagyszebenbe. Ezért egy kérelemmel fejezem be, amelyet a wittenbergi előkészítő gyűlés ez év februárjában fogalmazott meg: "Alázattal és imádsággal bátorítjuk keresztényen testvéreinket, hogy nyissák meg szívüket Jézus Krisztus igaz világossága előtt, és velünk együtt szálljanak síkra azért, hogy igazságot és reményt hozzunk földrészünknek. Krisztus világossága indít minket arra, hogy a béke, a megbékélés és az egység ajándékairól szétszagga-tott világunkban bizonyosságot tegyünk, és síkra szálljunk értük."

Fordította: Varga Emőke
(Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa)

Kirill, Szmolenszk és Kalinyingrád metropolitája **Krisztus fénye és az Egyház**

Mai plenáris ülésünk tárgya - *Krisztus fénye és az Egyház* – nekünk, ortodoxoknak nagyon ismerős. Az Úr Jézus Krisztus eljövetele a keresztények számára a fény megnyilvánulása. Ennek a megnyilvánulásnak az apoteózis az Úr színeváltozása a Tábor hegyén tanítványai jelenlétében: „Ott elváltozott előttük, arca ragyogott, mint a nap, ruhája pedig olyan fehér lett, hogy vakított, mint a fény.” (Mt 17, 2)”. Az ortodox teológiában a Tábor hegy fényének kérdését a teremtetlen isteni energiákról szóló tanításban fejtették ki, amelyekben Isten kinyilvánítja magát. Palamasz Szent Gergely és tanítványai szerint az isteni fény, amelyet az apostolok a Tábor

hegyén szemlélték, maga az Isten, aki kinyilatkoztatja magát a teremtésben azok számára, akik szívének szeme tiszta és nyitott ennek a fénynek az észrevevésére. Az isteni fényt az emberi szem éppúgy képes szemlélni, mint az a belső tekintet, amely az emberi szív sajátja. Ez a fény Isten kegyelmének és energiájának a látható megnyilvánulása: „... az igazi világosság, amely minden embert megvilágosít.” (Jn 1, 9)”. Az ember, lévén Isten képe és hasonlatossága (Ter 1, 26-27), képes észrevenni és saját életében visszatükrözni az isteni fényt.

A fényben való közösség az Úr parancsaihoz való hűséget, a Krisztus üzenetéhez való ragaszkodást jelenti. Krisztus a Fény. Ő az Ige is. Ezért a valódi fény az emberi értelmet megszólító Ige, amely intellektuális kihívás is. „Tudjuk, hogy az Isten Fia eljött és megadta nekünk az értelmet ahhoz, hogy megismerjük az Igazat. Mi az Igazban vagyunk, az ő Fiában, Jézus Krisztusban.” (1Jn 5, 20), mondja János apostol első levelében. Istennek az Egyház által megőrzött szaván alapul a Hagyomány, ami az ortodox teológiában és az ortodox keresztények életében egyaránt alapvető fogalom. A Hagyomány nem csupán az előző századok szövegeinek és gyakorlatának az együttese, hanem az a fény is, amely megvilágítja a férfiak és nők szívét és értelmét. Nem csupán a gondolkodásnak, hanem az életnek is a formája. A Hagyomány nem csak archaizmus, hanem az Egyház élete maga, amelynek forrása Krisztus fénye.

Az ortodox hagyomány különbséget tesz a fény két aspektusa között: a fény, mint kegyelem, amely által Isten közli magát a világgal és cselekszik a világban és a fény, mint az igazság igéje. Azonban nem két különböző fényről van szó, hanem egyetlen fényről, amely különböző módokon nyilvánul meg. Az igazság ismerete lehetetlen az Isten életével való közösség nélkül, amellyel Krisztus ismertetett meg bennünket és amelyről Szent János evangéliuma mondja: „Benne az élet volt, s az élet volt az emberek világossága.” (Jn 1, 4). Az értelem nem lehet megvilágítva, ha az ember egész valóját nem ragyogja be Krisztus fénye. Ez a megvilágosodás igazi értelme. Ezt a megvilágosodást, amely magába foglalja az igazság ismeretét és az örök élettel való közösséget, az Egyházon belül érhetjük el. A kegyelem fénye és az igazság fénye az Egyházban egy és elválaszthatatlan, egyetlen valóságot képeznek. Az Egyház a tartó edénye a fénynek, amely ragyog messze túl annak határain és a „világba jöve” megvilágosít minden embert (Jn 1, 9). A

fénynek, amely a Szentlélek kegyelme, erről a tulajdonságáról írta János apostol és evangélista, hogy „A szél ott fúj, ahol akar” (Jn 3, 8). Nem gondoljuk, hogy Krisztus fénye megtorpan az Egyház határain, de szilárdan hisszük, hogy ennek a fénynek a forrása az Egyházban van, amely Krisztus Teste (Cf. Kol 1, 24).

A fénynek ez a felfogása a többi hagyomány és vallási tapasztalat tiszteletére ösztönöz bennünket, ugyanakkor emlékeztet az Evangélium szavaira: „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki nem hisz, elkárhozik.” (Mk 16, 16). Ebben a szellemben folytatjuk a vallásközi párbeszédet és azt nem csupán a más vallási hagyományok jobb megismerése de a saját hitünk jobb megértése miatt is fontosnak tartjuk. Krisztus tanítása a fény, amely kinyilvánítja és láthatóvá teszi azt, ami korábban homályos volt. Lehetővé teszi, hogy igaz fogalmunk legyen Istenről, az emberről és a világról. Természetesen az ember fontos ismeretekre tesz szert saját magát, a maga természetét és a világot vizsgálva, de ez a tudás nem képes az embert meghaladó távlatok megnyitására. Ha feltételezzük, hogy létezik az emberi természetnél magasabb rendű élet, az csak akkor válhat ismertté, ha az maga nyilvánítja ki magát az embereknek. Az ember képtelen lenne látni a saját alakját, ha nem létezne a fény, amelynek forrása az emberen kívüli. Az a napjainkban egyes tudományos körökben kialakult gondolat, hogy a tudományos ismeret és a vallási ismeret kiegészítik egymást, értelmetlenné teszi a tudomány és a hit mindennemű szembeállítását. Ez azt is jelenti, hogy az embernek a maga személyes és társadalmi életéhez ugyanúgy szüksége van a vallásra mint a tudományra.

Ma, inkább mint valaha, a kereszténység támogatni kívánja a tudományos kutatást és annak a gyakorlati életben való alkalmazását. De a keresztény Egyházak mindenképp előtt a saját üzenetüket akarják megőrizni, amelyet az Úr Jézus-Krisztus adott át az embereknek és annak a kortársaink életében való megvalósulását akarják látni. Történelmünkben tudjuk, hogy ez a feladat sosem volt egyszerű. Az emberi gyöngeségek időnként megosztáshoz, ellentétekhez sőt testvérgyilkos háborúkhöz vezettek. Az első évezredben a keresztények arra törekedtek, hogy a lehető legpontosabban fejezzék ki emberi nyelven azokat az isteni igazságokat, amelyek Krisztus evangéliumában lettek számukra kinyilatkoztatva. Ezek ma a Niceai-Konstantinápolyi hitvallásban vannak tömören kifejtve. Igaz, a keresztény világban lé-

teznek eltérések abban, hogy hogyan értjük a hit alapjait. Ugyanakkor biztonsággal állíthatjuk, hogy egészen a közelmúltig a keresztények egyformán látták az embert és annak az etikai normák által megszabott életét. Ma ez az egység is le van rombolva. Egyes keresztény közösségek egyoldalúan revideálták és revideálják az életnek a Szentírásban megtalálható normáit.

Miért következett be ez a jelenség napjainkban, a XXI. század kezdetén? Miért lett annyira népszerű az erkölcsi normák fejlődésének a gondolata egyes keresztény körökben? Először, a teológia, amely az ember üdvösségét egyedül a hit gyümölcsének tartja, hajlik egy ilyen fejlődésre. De véleményem szerint inkább e világ vallástalan szellemének a befolyásáról van szó. Sokatmondóan cseng egybe egyes keresztény körök újfajta erkölcsi felfogása és a szekularizált posztmodern világ paradigmája. Tágabb értelemben, a posztmodern az elvben összeegyeztethetetlen megközelítések és vélemények összeegyeztethetőségét jelenti. Egy ilyen látásmód esetleg igazolható a társadalom egyes részeiben, de nem igazolható a keresztény erkölcsben. A hívők nem ismerhetik el egyszerre az élet értékét és a halálhoz való jogot, a család értékét és az egyneműek együttélését, a gyermek jogait és az emberi embriók orvosi célból történő megsemmisítésének lehetőségét.

Mégis, ez a megközelítés elterjedt nem csupán egyes embereknél, vagyis magán véleményként, hanem azt fokozatosan kötelezővé is teszik az összes állampolgár számára egyes európai államok és nemzetközi szervezetek törvényei. A keleti országok ortodoxai, akik megtapasztalták a totalitárius államokban való életet, fenyegető tendenciákat ismernek fel a politikai hatalom fejlődésében. A keresztények régóta ismerik a Szent Ágoston által kifejtett elvet: „Egység a szükséges dolgokban, szabadság a bizonytalanokban és szeretet mindenben”. A keresztények és a nem-hívők abban nem értenek egyet, hogy mi a szükséges és mi a bizonytalan. Ez tölt el bennünket félelemmel, mert a keresztények azt kívánják, hogy követhessék a saját erkölcsüket. Ha a közhatalom arra kényszeríti őket, hogy felelősséget vállaljanak olyan cselekedetekért, amelyek hitükkel és erkölcsükkel ellentétesek, nehezen fogják az ilyen hatalmat barátinak és elfogadhatónak tartani.

Mi az oka ennek az összeférhetetlenségnek a keresztény álláspont és az etikai relativizmus közötti? Ez a hitből következik, amennyiben

az emberről alkotott isteni kép és az élet értelme Krisztusban lett kinyilatkoztatva. Ennek az igazságnak a visszautasítása az ember és a világ halálát jelenti. Az Egyház nem az Istenről és az emberről való saját vízióját tanítja, amely valamilyen okból számára hasznos, mint azt egy politikai párt tenné, hanem a számára Isten által kinyilatkoztatott igazságot hirdeti. Ha egy tudósnak, aki egy új természeti törvényt fedez fel, joga van elméletét védelmezni, mennyivel inkább joga van az Egyháznak védelmezni az örök igazságot.

Nekünk, keresztényeknek nyilvánvaló kell, hogy legyen, hogy Krisztus a valódi istenit és a valódi emberit nyilvánította ki a világnak. Az emberi természet teljessége Krisztusban lett kinyilatkoztatva. Még Pilátus is elismerte ezt, midőn így szólt: „Íme az ember” (Jn 19, 5). A Krisztusban megnyilvánult emberi természetnek nem kell fejlődnie, csupán a többi ember természetévé kell válnia. Mindaz, amit az emberről mondhatunk, ki lett nyilatkoztatva Krisztusban. Az ember lényegéről folytatott viták kétezer éve véget értek. Ezért az erkölcsi normák fejlődésének egyes keresztény körökben népszerű eszméje szolgálalkú alkalmazkodás e világ szelleméhez, amely ma a posztmodern paradigma eredete. Igaz, hogy az Egyház életében kialakulnak olyan szokások, amelyek a kulturális, földrajzi és történelmi feltételeknek megfelelően fejlődnek, de az emberi természetnek vannak alapvetői fogalmai, melyek megváltoztathatatlanok.

A mai **Európában** lehetetlen megvédeni egy egységes társadalmi erkölcsöt és a keresztény értékeket, ha a legfontosabb felekezetek, dacára tanbeli eltéréseiknek, nem egyesítik erőfeszítéseiket. Az „öku-
menizmus” régi fogalma már nem mindenben felel meg ennek az új feladatnak. Úgy gondoljuk, hogy az Evangélium egyetlen és megváltoztathatatlan etikájára alapozott keresztény szolidaritás és a keresztény értékekről a világban tett közös tanúbizonyság talán az utolsó esély a keresztényeknek arra, hogy közös erőfeszítéssel újra lelket adjanak Európának. Ezért szükséges, hogy a keresztény közösségek támogassák egymást, őrizzék a barátság köteleit, osszák meg egymással tapasztalataikat, egy nyelven szóljanak a külső világhoz, legyenek közös szociális projektjeik. Az orosz Egyház a totalitárius rendszerben szerzett tapasztalathból tudja, hogy mit jelent a keresztény szolidaritás Európában. Ez a szolidaritás ma is cselekszik. Számos Egyház baráti üzenettel fordult hozzánk a moszkvai Patriarchátus és a határokon túli orosz Egyház közötti egység helyreállítása alkalmából.

Szolidárisnak érezzük magunkat a többi kereszténnyel a szekularizmus, a lelki dimenzió hiánya, a szegénység és az integritás mai kihívásaival szemben. Közös keresztény örökségünk van és ezért könnyebben tudunk közös választ adni ezekre a kihívásokra, mint más vallások vagy más filozófiák követőivel együtt. Meg vagyok győződve, hogy az ezekkel a közös kihívásokkal szembeni szolidaritás meg fogja erősíteni a keresztények közötti kapcsolatokat Európában, fel fogja éleszteni az érdeklődést a teológiai párbeszéd és az Isten által rendelt egység keresése iránt azokban a keresztény közösségekben, amelyekben ez ellanyhult.

A közös etikai normák védelmében a keresztényeknek keresniük kell a kapcsolatokat azoknak a vallásoknak a képviselőivel, amelyek erkölcsi álláspontja a kereszténységéhez közeli. Ezért a vallások közötti kapcsolatok fontosak Európában és az egész világon. Minden különbözőségük dacára a hagyományos vallásokban közös az, hogy elsőbbséget adnak az örök értékeknek a mulandó földiekkel szemben. Ez lehetővé teszi, hogy együtt szálljunk szembe az emberi élet etikus megszervezését fenyegető veszélyekkel. A vallási vezetők 2006 júliusában Moszkvában tartott csúcstalálkozója, amely Európa egyik legfontosabb vallásközi eseményévé vált, megmutatta, hogy a legfontosabb vallási hagyományok képviselőinek közeli az etikai álláspontjai közeli. Mindannyian kifejezték aggodalmukat a napjainkban uralkodó etikai relativizmussal kapcsolatban.

A keresztények bizonyos támogatásra találhatnak olyan nem-hívőknél is, akik a kereszténységhez közeli etikai értékeket védnek. Ebben nincsen semmi meglepő, hiszen már Pál apostol megírta a rómaiakhoz intézett levelében, hogy ha a pogányok lelkiismeretük szavára hallgatnak, betölthetik Isten törvényét (Cf. Rom 2, 14-15). Más szavakkal, a keresztényeknek minden jóakarátú erővel együtt kell működniük, hogy társadalmi megegyezésre jussanak az erkölcsi normákról és azt meg is tudják őrizni. E cél elérése érdekében a keresztény közösségeknek együtt kell dolgozniuk a közvéleménnyel és támogatniuk kell a párbeszédet a nemzeti és nemzetközi struktúrákkal. Mikor a keresztények kiállanak azért, hogy a köz szférában egységes erkölcs legyen, meg kell hagyniuk minden embernek a lehetőséget, hogy életét olyan értékek szerint szervezze meg, amelyeket lelkiismerete diktál neki. Ezen a területen csupán Pál apostol egy másik szavát kell követniük: „Ki vagy te, hogy más szolgája

felett bíraskodol? Saját ura előtt áll vagy bukik. De állni fog, mert elég hatalmas az isten, hogy fenntartsa. (Rom 14, 4). A társadalmi erkölcstől eltérő más megközelítések maradjanak a magán élet szférájában. Ezeket sem üldözni, sem másokra kényszeríteni, vagy a közszféra normáiként bemutatni nem kell.

Ma sokan, ha akár nem is hívők, elismerik, hogy a kereszténység a kohézió hatalmas forrása az európai civilizáció számára. Ez a vélemény azóta éledt fel Európában, mióta annak szembe kell néznie más civilizációk kihívásaival. Európának, ahhoz, hogy fennmaradjon a mai világban, keresztény kontinensnek kell maradnia. Ez nem jelenti azt, hogy nincs hely más vallásoknak vagy filozófiáknak követő emberek számára. Arról van szó, hogy fel kell ismerni a kereszténység szerepét kontinensünk múltjában, jelenében és jövőjében. Egy ilyen felismerés nagy részben attól függ, képesek e a keresztények megőrizni Krisztushoz való hűségüket és identitásukat egy gyorsan változó multikulturális világban.

„Ugyanígy a ti világosságotok is világítson az embereknek, hogy jótetteiteket látva dicsőítsék mennyei Atyátokat.” (Mt 5, 16). A világ képes meglátni, elfogadni és megdicsőíteni a mennyei Atyát, ha a hívei által terjesztett fény az ő Fiának a fénye.

*Fordította Vető István
(Keresztény Ökumenikus Baráti Társaság, KÖT)*

Az Imahét anyagának elkészítése 2008

Az ezévi Imahét anyagának összeállításában elsősorban a Graymoori Ökumenikus és Vallásközi Intézet, valamint az Amerikai Egyházak Ökumenikus Tanácsa és az USA-beli Katolikus Püspöki Konferencia teológusai, lekipásztorai vettek részt.

Az Imahét anyagát az Egyházak Világtanácsa Hit és Egyházszervezet Bizottsága és a Keresztények Egységét Előmozdító Pápai Tanácsa által kiküldött nemzetközi munkaközösség fogadta el. E nemzetközi munkaközösség Graymoorban találkozott 2006 szeptemberében. Külön köszönetet mondanak a házigazdai szerepet vállaló ferences testvéreknek és a Megbékélés Társasága nővéreinek, továbbá mindazoknak, akik valamilyen módon részt vettek az előkészítés munkájában.

Kiadja:

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa

Nyomdai előkészítés: West-Graph Kft.

Nyomdai kivitelezés: Ex-Kop Bt.

